

TEVYNĖ

ORGANAS SUSIVIENYJIMO LIETUVIŲ AMERIKOJE

No. 47.

New York, November 24 (Lapkričio), 1911.

VOL. IV.

Entered as second-class matter November 28, 1910, at the post office at New York, N. Y. under the Act of March 3, 1879.

Published every Friday by Lithuanian Alliance of America
At 307 W. 30-th St. New York City.
A. B. STRIMAITIS Sec'y & Bussines Manager.

YEARLY SUBSCRIPTION RATES.

In the United States..... \$1.00
To Foreign Countries..... \$2.00

All communications should be addressed:

"TEVYNĖ", 307 W. 30-th St., New York City.
Tel. Chelsea 5152.

Išleidžiama Susivienijimo Lietuvių Amerikoje
kas penktadienis.

V. K. RAČKAUSKAS Editor (Redaktorius).

PRENUMERATA METUI:

Suvienytose Valstijose..... \$1.00
Kitose viešpatystėse..... \$2.00

Kreipianties su visokiais reikalais adresuokite:

"TEVYNĖ", 307 W. 30-th St., New York City.

Pirmą syk bus vaidinama Brooklyn'e

— MELODRAMA —

BIRUTE

Žodžiai Žemkalnio. Muzika Miko Petrausko.

Vaidins

SCENOS MYLĖTOJAI, McCADDIN HALL

Berry St. tarp S. 2-ros ir 3-čios Brooklyn, N. Y.
Lapkričio, (Nov.) 25 d. 1911. Duryz atdaros nuo 7:20.
Prasidės lygiai 8:15 vakare. Įžanga \$1.00, 75c, 50c., 25

Laibai daug triuso ir kašto padėta parengimui šio veikaloko. Loš ir dainuos į 100 dainininkų su pagelba 16 muzikantų. Nepraleiskite šios progos, nes tikrai gailėsitės. Po perstatymo bus šokiai. Svetainė netoli nuo Grand Street. Brooklyn'e.

Tikietai pasiduoda jau dabar "Vienybės Liet." Redakcijoje, 120 Grand st., pas rengėjus ir narius Scenos Mylėtojų choro.

AKIS IŠAGZAMINUOJA DYKAI
Pritaikant stiklus.

H. S. STONE

Akių Special'as

Valandos: Nuo 9 ryte iki 6 vakare. Nuo 7 iki 9 vakare.
399a Broadway, arti A st. So. Boston, Mass.

VINCAS DAUNORA

NARIS ŠIS YSA APTIEKORIUS KUOPOS S. L. A.

UŽLAIKO SAVO LŪCNOI APTIEKOI VISOKIŲ VAISTŲ IR
NUO VISŲ LIGŲ. KREIPKĖS PAS SAVO ANT ŠIO ANTRAŠO
229 BEDFORD AVE KAMPAS NORTH 4TH GATVĖS BROOKLYN N.Y.

KUR SVEIKATA TEN LINKSMYBE

Popieros Laiškams.

Popieros dėl laiškų rašymo su visokiais pasveikinimais ir su tam pritinkančioms dainelėms, su šilkinėms kvietkelėms padabintas ir su visokiais paveikslėliais. Parsiduoda labai pigiai, kas prišius 25 c. markėms aplaikys 12 popierių su konvertais ir dar pridės dovanų labai gražių stainele ant paveizdos altorėlio, verta 25c. Už \$1.00 duodam 6 tuzinus tų gražių popierių. Agentams duodam gerą uždarbį, adresuokit:

K. J. Intas,

P. O. Box 1724

New York, N. Y.

Dr. A. Šliupite - Jankauckienė

Gydo visokias ligas moteriu, vaiku ir vyrų.

265 Berry Street, BROOKLYN, N. Y.

(tarpe Grand St. ir So. 1-st St.)

VALANDOS: nuo 12-2 po piet; nuo 7-9 vakare.

TELEPHONAS GREENPOINT 8.

Katalogas Visiems Dykai!

Kožnas žmogus mokantis skaityti privalo turėti mūsų Katalogą, kuriam atras daugelį visokių daiktų. Mūsų Banka priima pinigus užėdėjimui ir moka 4-tą procentą. Siunčia pinigus ir parduoda laivakortes į visas dalis svieto, pigiausiai kaip kiti. Spaudinam visokius drukoriškus darbus greitai, gerai ir pigiai. Reikalaudami katalogo prisiųskite 2c markę ant adreso:

GEO. A. PUPAUSKY & C
2342 SO. LEAVITT ST. CHICAGO, ILL.

Tel. Canal 2118

DR. A. L. YUŠKA

Gyditojas ir Chirurgas

Valandos: { Nuo 9 iki 11 iš ryto
3 iki 5 po piet
7 iki 9 vakare

1749 So. Halsted st. - - - Chicago, Ill.

Lenkė--Akušėrė

baigusi mokslą ir turinti patyrimą, apsigyveno po num. 180 Washington st., Worcester, Mass. Priima ligones moteris su visokiomis moterų ligomis, prie palagų sąžiningai ir gerai patarnauja.

K. Ochrymowicz,

180 Washington st. Worcester, Mass.

NAMINĖ MOKYKLA

GRAMATIKA angliškos kalbos mokintis be mokinio (apdaryta) \$1.00
VAIKŲ DRAUGAS arba kaip mokintis skaityti ir rašyti bemokinio 15c.
ARITMETIKA mokintis rokanų be mokinio su paveikslais (apdaryta) 35c.
NAUJAS BUDAS mokintis rašyti be mokinio 10c.

Pinigus siųskite šiuo adresu:

P. MIKOLAINIS, Box 62 New York, N. Y.

Išsiuntinėjimo prekystė

Visokių tavorų aukščių ir t. t. Reikalauk katalogo įdėdamas markę už 2 centu.

J. N. Šimkus

4543 S. Ashland Ave. Chicago, Ill.

Telephone 762 So. Boston.

DR. F. MATULAITIS

Offiso valandos:

Nuo 12 iki 2 val.; Nuo 7 iki 9 vakare.

495 Broadway,

So. Boston, Mass.

V. Ambrozevičius

AGENTAS ir NOTARIJUS

Parduodu laivakortes ant visų linijų ir geriausių expresinių laivų, mainau ir siunčiu pinigus į visas dalis svieto, turiu užstatę randavą Bond (kauciją) \$25,000 dėl teisingumo. Užkvičiu keliaujančius ir iš kitų miestų, nes kaippo neioli New Yorko gyvendams, priima ir pristatau ant laivų, tuomi būsit apsaugoti nuo daug New Yorko nesmagumų. Darau doviernastis ir parūpinu rusiškus pašportus Kreipkitės per laiškus pas:

V. AMBROZEVIČIUS,

178 Ferry Street, Newark, N. J.

Telephone 5599 L. Market.

Gelžkelio laikrodėlis su 21 akmenu

rankinėle užskamamas ir užstatomas vyriško ir moteriško didumo. Apleisti auksu ant 20 metu dubultavi dangteliai-viršai, puikiai išpaustyti. Absolutiškai tikras laiko rodytojas, ypač pritaikytas prie gelžkelio žmonių, kurie reikalauja užsitikimo laikrodžio. Gwarantuotas ant 20 metu. Ypatinga dovana: mes pasiūsimė tą laikrodį ant kiekvieno adreso C.O.D. \$5.75 ir užsimokėsime ekspreso lėšas, suteikdami privilegiją pilno ištyrimo. Jaigu neatrasite, kad jis nevisiškai užganėdina ir ne toks yra, kaip pagarsinta, nemokekite nei vieno cento. Atminti, jūs panašiai užmokėtumėte už tą patį laikrodį \$25.00, pirkdami nuo kokio besąžiniško parduotojo. Labai puikus AUKSU aplietas LENCUGELIS su prikabaluku už DYKĄ prie kiekvieno laikrodžio.

Excelsior Watch Co., 908 Athenaeum Bldg., Chicago.

MOTERYS IR MERGINOS!

Nepirkit gatavų drapanų, kaip tai: Dresių, Siūtų ar Overkotų, nes tokios drapanos tik sugadina jūsų išveizdą ir figurą. Ateikit pas mane, o aš jums padarysiu kuopuikiausias drapanas su primieravimu ir pritaikymu prie ypotos kaip kas norės. Męs teipgi užlaikome visokių materijų naujausias mados, iš kurių galėsite pasirinkti ir nekaštuos brangiausiai kaip kad pirtumet gatavą krome kur pas svetimtautį. Teipgi siuвам ir iš atneštų materijų.

Kurios negalit ateiti darbo dienoms, tai yra galima ateiti Ne dėlioms nuo 10 val. iš ryto lyg 4 po piet, po šiuo adresu:

Petras Šertvites

370 Bedford Ave. Brooklyn, N. Y.

Tel. 2895 W. Greenpoint.

Pagal naują tiltą.

J. Skritulskas,

NOTARIJUS IR AGENTAS

Užlaikau geriausias gėrymus ir cigarus. Parduodu laivakortes ant visų linijų, kur tik kuris norės ir ant geriausių ir greičiausių laivų. Siunčiu pinigus į visas dalis svieto greitai ir pigiai. Išmainau visokių žemių pinigus ant amerikoniškų. Darau doviernastis, pavedimus dalių ir atlieku visokius reikalus su Maskolijos valdžia. Užlaikau svetainę mitingams ir veseiloms. Iš visų miestų meldžiu atsišaukti per laiškus ant žemiaus paduoto adreso:

John Skritulskas

26 Broad St. New Britain, Conn.

Telephone No. 550.

Lankykime vakarines mokyklas.

Vakarinės mokyklos yra reikalingos mums, lietuviams, iš daugelio atžvilgių. Męs gyvename šioje šalyje, kur veik visi, čion gimę, žmonės moka rašyti, skaityti ir skaitliuoti, esame verste verčiami išmokti tą, ką ir anie moka, bent iš dalies. Teisybę sakant, nors ir tankiai turime čionais susidurti su civilizuotais žmonėmis, vienok nesame prisitaikę prie šios šalies gyvenimo reikmenų, užtat tankiai liekame pastumdelių vietoje.

Pastaruojū laikū tūli dirbtuvių savininkai įvedē naują sistemą dirbtuvėse, kur darbininkas, nemokąs nė kiek skaityti ir rašyti, negali gauti darbo, o kad ir gauna, tai negali dirbti. Mat, pagal naują sistemą darbininkui paduodama blanka, ant kurios būna surašyta, kas ir iš ko reikia padirbti. Darbas darbininkams pavedama "nuo štukių" (piece work), tokiu būdu pabirkantui mažiau tereikia perdėtinių. Antras dalykas, kur tik kiek-nors švaresni, sveikesni ir pelningesni darbai, — ten, priimdami darbininką, būtinai reikalauja, kad jis išpildytų tam tikrą aplikaciją. Tankiai atsitinka, kad žmogus, išgyvenęs šioj šalyje dešimtį ar ir penkioliką metų, iš prisiklausymo šiek tiek susikalba angliškai ir gana gerai moka pasiprašyti darbo; ir kada jam paduodama aplikacija išpildyti, jis sakosi nemokąs rašyti. Tokiam žmogui niekas nelieka, kaip tik dirbti sunkiausius, nešvariausius ir pavojingiausius darbus.

Štai kame męs, lietuviai, esame neprisitaikę prie šios šalies gyvenimo sąlygų. O kad prisitaikius, — turime pasimokinti. Tik pabandykim pašvęsti po porą valandų keturis vakarus į sevaitę, ir bent per tris žiemas lankykime vakarines mokyklas. Ir tuokart, galiu užtikrint, jau nebūsime pastumdeliais. Nežiūrėkim į tai, ar kas mokame raidę pastatyti, ar ne, eikime į vakarines mokyklas visi tie, kuriems, tik yra reikalinga ir laikas leidžia, ne tik jauni, bet ir pusamžiai, be jokių išsikalbinėjimų. Mat, pas mus paprasta sakyti, kad, "jai mažas neišmokau, tai aš ir taip galiu gyventi!" Antri — "jai aš", sako, "apsivedžiau, tad man ir gēda mokinties". Klysta, kas taip sako. Reikia žinoti, kad tuomet tik esame šeimynos penėtojais. jai rūpinamės, kaip tos šeimynos dēlei pelnyti geresnę algą, kad galėtume aprūpinti visus reikalus. O kad pelnyti daugiau ir lengviau, — tai turime būtinai suprasti šios šalies kalbą ir nors kiek pramokti rašto.

Kas negalėtų pasekmingai mokinties su angliu mokytoju, tai burelis, kruvon susitelkęs, gali reikauti lietuvių, abi kalbi žinantį; negalint ir tai atsiekti, užlaikykite savo lėšomis mokytoją. Taigi da kartą tairiu: neleiskim laiką dykai, žiemai užstojus, lankykim mokyklas, tuokart atsidadys duris geresniam darbui ir ateičiai, o tinginiams jos bus uždarytos!..

Striukutis.

Busimoji vergija.

Šiuo antgalviu skaitome laikraštyje "Nedielia" M. Ozolio straipsnelį apie prof. Ozerovo veikalą "Kurlink męs einame?" Štai ką rašo apie "būsimąją vergiją" M. Ozol:

"Kningoje "Kurlink męs einame?" (Kuda my idem?) prof. Ozerov aiškiomis spalvomis nupiešia mums galimą žmonijos ateitį, tuos kelius, kuriais, gal būti, eis žmonijos plėtojimas. Tas plėtojimas XX šimtmečio pradžioje yra charakterizuojamas dviem viena antrai priešingomis pakraipomis, iš kurių viena turi savo pradžią Noujoje Zelandijoje, o antra — Suvienytose Valstijose Šiaurinės Amerikos. Kelias, kuriuo eina Naujosios Zelandijos plėtojimas, veda žmones į brolystę, laisvę ir lygybę, o Amerikos plėtojimos keliai veda žmones į vergiją, į visatiną kūnišką ir protišką pavergimą, ir tą jungą sutvėrė kapitalas, susirišęs į trustus ir sindikatus. Visas Amerikos visuomenės gyvenimas, visas valstybės gyvenimas — jų rankose, ir tą savo galybę jie nori perkelti į Europą. Pasekmės jau yra matomos. Bet ar tiktai Amerikoje gema ir plėtojasi sindikatai, stabdą normališką šalies plėtojamąsi?

Ne. Juk ir Europoje taip pat yra daugybė sindikatų; taip Rossijoje jų yra apie 70, nors jie da ne taip dideli ir neapėpia visų pramonijos šakų. Reiškia ir Europoje rengiama dirva vergijai. Toliaus, daroma bandymai suvienyti kapitalus. Nesenai buvo laikytas Brussel'ėje tarptautiškas "plieno karalių" kongresas. Kongresas nutarė įsteigti tarptautišką organizaciją pramonijai suvienyti, čienioms nustatyti ir tam tikroms darbo sąlygoms išdirbti.

Tatai jiems, žinoma, pāsiseks. Kapitalas yra visagalis. Jis neturi konkurentų. Ir už kelių dešimčių metų mums prisieis susidurti su vergija, kurią sutvers trustai. Už tokias pasekmes galvoja tarptautiškas kapitalo būdas ir jo pastebėtinai greitas augimas sindikatų ir trustų pavidale.

Baisu darosi! Kur išėjimas?

Apšvietoje, susivienijime — ar-gi? Ar nepasirodys ir tas ginklas per silpnas kovoje su baisiu drakonu-kapitalu?.."

Teisybė, įsiziūrėjus arčiaus į dabartinį kapitalo politikos stovį, ngalime nesutikti su tuo, kas viršiaus pasakyta: "baisu darosi!"

Homo Novus.

Pašalpiinių Draugysčių amžius.

Randasi nemaža žmonių, kurie tvirtina, būk tokios pašalpinės organizacijos, kaip S.L.A., neilgai gyvena, o gyvendamos nedaug teatsieikia labo ir maža teatneša naudos visuomenei. Tokius "geradarius", turinčius rankose ne argumentus, o tik žodžius, sunku pertikrinti, nesa jie netiki, kad kas nors kitas gali dalyką geriau suprasti ir išaiškinti.

Idea spiesties į pašalpinės draugijos, kad vienas sąnarys kitą paremtų tuo tikslu, kad ir jį kiti parems, atsirado pas žmones labai senai.

Tokios draugijos, kaip dabartinis S.L.A., užsilai-
kė per ilgus-ilgus metus ir pergyveno įvairias histo-
riškas audras. Dėl paveizdos privesime čion kelis
draugysčių vardus ir datas.

Draugystė vardu "Count-de-Winston" suorga-
nizuota likosi 1168 metuose ir šiandieną puikiai gyve-
na Anglijoje, nežiūrint į taip senovą savo amžių; ji
dabar turi 743 metus amžiaus. 1358 metuose (553
metai tam atgal) likos suorganizuota draugystė
"Lord Evans"; ji ir šiandieną džiaugiasi pasisekimu
ir veda savus reikalus. Draugystė "Hand-in-Hand",
suorganizuota dar 1696 metuose (t.y. 215 metų tam
atgal) yra ir dabar viena geresniųjų Londono pašalpi-
nių draugijų. Draugystė "Society of Lenton", su-
organizuota 1702 m., dabar turinti 209 metus amžiaus,
veikia taip pat pasekmingai ir gerai, kaip ir savo jau-
natvės dienose. Galima būtų prirokuoti dar visą ei-
lę senų draugijų, kurių tikslo nė darbštumo nesupū-
dė laikas-naikintojas.

Anglijoje dabarties yra 10.755 pašalpinės draugi-
jos, ir prie jų priklauso 8 milijonai žmonių. Iš tų
draugijų yra ir didelių; taip viena jų turi 865 tūkstan-
čius narių, kitoje 472 tūkstančiu. (*Western Review*).

Seniausioji tų draugijų veikė 743 metus be per-
trukio, be paliovos. Antroji iš eilės egzistuoja 553
metus. Ir kas pastebėtina nė viena tautiškoji pašal-
pinė organizacija nepuolė, nė viena jų neužvylė savo
sąnarių.

Mūsų S.L.A. išgyveno jau 26 metus. Ar mūsų
vaikų-vaikai galės pasidžiaugti, kad ši vienintelė tau-
tiškoji pašalpinė organizacija yra seniausioji ir tvir-
čiausioji? Ar jie galės pasigirti milžinišku jos sąna-
rių skaitliumi? Parodyti, kiek toji organizacija atne-
šė tautai naudos? Kiek sušelpė našlių ir našlaičių,
kiek paguodė viengėnių, varguosna patekusių?

Mūsų S.L.A. ateitis yra didelė, o laukas jo dar-
bams yra dar didesnis. Tik reikia sujungti savo spė-
kas, neatsižūrėti į visokios spalvos jo prietelius-ardy-
tojus, ir dirbti didįjį organizavimo darbą. Rašykime
naujus narius, kalbinkime grįžti atgal suspenduotuosius.
Juk ten, kur daug žmonių, visokie sumanymai
geriau įvyksta, viens darbo lašelį nenuveina vėjais.

Eikit šen, gerieji mūsų iševystės darbininkai,
talkon!
S.L.A. narys.

Daugiau logikos!

Perskaitęs "Tėvynės" 44 num., įgavau ir aš dra-
sos šį bei tą pasakyti kaslink dabartinio mūsų Susiv.
L. A. ir jo visų nelaimių.

Mano nuomonė tokia. Mums reikia, o ypatingai
tiems, kurie geriau suprantam susiv. reikalus, pames-
ti visi asabiškumai, vieni ant kitų užsipuldinėjimai,
ir vietoj to imtis už darbo, t. y. sujungti spėkas ir
protus visiems besiktumo pažvalgų kad atitaisyt atly-
gint tai, kas susiv. buvo pagadinta, neatsižvelgiant,
kieno tai buvo kaltė, nes nė vienas nesam be klaidų.
Už visą negerovę nieko negalima labai kaltinti, nes,
jai mes žiūrėsime į dalykus (į Susiv. dabartinį stovį)
teisingai, kritiškai, tai rasim, kad kalčiausias tam bu-
vo aplinkybės, t. y. aplinkybės, reikalas, valdžia,
privertė mus turėti naują konstituciją, pagal kurią
mes galėtum valdyti ir kad būtume legališkais val-
džios akyse. Deja! čia mes besitaikindami prie šios
šalies įstatymų nusipjovėm pątis sau galą nosies,—
t. y. neprisitaikėm prie savo žmonių; žodžiu, tapom
pastatyti ant žarijų, nes užganėdint abidvi pusi ne-
buvo galima, ir užganėdinom tik vieną. Ir kokios pa-
sekmės? Žmonės per 24 metus buvo pripratę mokėt
mažas mokesčius, o čia su vienu kartu, lyg burys lie-
taus, iškilo augštos.

Dėlto tai ir išsivertė sriovė, kuri atnešė mums
nepageidaujamus vaisius. Nors ir konstitucija visa
nebuvo tobūla, bet, išėmus augštas mokesčius, nebū-
tume turėję nė 10 dalies blėdies, ką turim dabar; tai
dėlto čia aš ir noriu atkreipt visų atidžią į tai, kad
mes turime mesti viską šalin, o vientik jieškoti būdą,
sugalvoti, kad būtų ir vilkas sotus ir ožka čielia, t.
y. kad prisitaikant prie šalies tiesų, ir kad padaryt
kuoprieinamiausias išlygas žmoneims (sąnariams),
nes kitaip mums negelbės niekas, nė kiekvieno seimo
nutarimai taisyti konsiituciją, nė gabiausias organiza-
toriai, nė auksinė taryba, jai tokią ir išsirinktume,
niekas žmonių ūpo nepakels, jai išlygos Susivienijime
pasiliks tos pačios. Ir kaip čia galima palengvint?
Tatai broliai, meskime į šali nesusipratimus, užsi-
puldinėjimus, panaudokime logiką ir atitaisykime
klaidas, kurios įvyko mus organizacijoje.

J. P. Raulinaitis

Pildomosios tarybos tarimas no 4-as.

II-me. Lietuvių laikraštinių suvažiavime S.
L. A. išleistuvę ir redakciją atstovavo "Tėvynės"
redaktorius, V. K. Račkauskas. Suvažiavimo pa-
sekmės ir nutarimai buvo "Tėvynės" atstovo rapor-
tuoti Pildomajai Tarybai, ir iš raportu paaiškėjo,
jog suvažiavimo suorganizuota ant naujų pamatų Lie-
tuvių Spaudos Draugija, kuri ilgainiui turės nuveikti
svarbius lietuvių visuomenėje darbus. "Tėvynės"
atstovas suvažiavime pranešė, kad S. L. A. per savo
Pildomąją Tarybą tars ar prisidėti prie Spaudos
Draugijos arne. Po suvažiavimui tatau V.K. Račkaus-
kas ir užklausė Pildomąją Tarybą apie tą dalyką.

Išlygos prigulėjimo prie Lietuvių Spaudos Drau-
gijos yra tokios: \$5.00 įstojimo mokesčiai ir \$1.00 kas mėnuo. Tie pinigai bus apsversti L. S.
Draugijos reikalų vedimui ir publikacijai d-ro
Adams'o veikalo: "The great American Fraud", kaip
ir kitiems dalykams L. S. Draugijos nutartiams.

S. L. A. Pildomoji Taryba, apsvarsčiusi L. S. A. Sekretoriaus pasiūstąjį tame reikale krivulę, nutarė vienbalsiai prisidėti prie Lietuvių Spaudos Draugijos.

A. B. Strimaitis,
S. L. A. Sekretorius.

Iš kuopų nutarimų.

(Apie S. L. A. raštinyčią).

Waterbury, Conn. 11 k. S.L.A. 15 d. spalį laikytame mėnesiniame susirinkime buvo apsvarstytas p. K. Liutkaus įnešimas kaslink S. L. A. raštinės ir organo "Tėvynės" spaustuvės, kad New Yorke nėra atsakanti vieta. 11 kuopa tam sumanymui pritaria, nes, nupirkus dar namą kur-nors mažesniame lietuvių apgyventame miestelyj, spaustuvės darbininkams būtų kur-kas pigesnis ir sveikesnis pragyvenimas, negu New Yorke, o ir visas spaustuvės kaip ir raštinės užlaikymas S.L.A. atsietų pigiau. New Yorke namą išrendavojus, S.L.A. turėtų iš to pelną ir "Tėvynės" pašaliniai darbai nė kiek nesumazėtų, bet da pasidau-gintų. Todėl 11 kuopa reikalauja, kad S. L. A. Pildomoji Taryba gerai pasiteirautų, ar Suvienytų Valstijų valdžia nedarys kokių-nors kliūčių, jai New Yorke S.L.A. name neužlaikys jokios raštinės, arba šiaip įstaigos, kur būtų atliekamas S. L. A. koks-nors darbas, o tik visas namas būtų pavestas pelnui. Yra pasakojama, būk Suvienytų Valstijų valdžia nedaleis namą išrendavoti svetimiams, jai S.L.A. neužlaikys jame jokios savo įstaigos.

11 kuopos raštininkas J. Azunaris.

Paaiškinimas. S. L. A. 11 kuopa, prisijusdama savo nutarimus apskelbimui organe, reikalauja, idant Pild. Taryba, ištyrusi dalykus, duotų paaiškinimus. Prie šios progos prisieina mums plačiau apie šį reikalą pakalbėti, o ypatingai, kad tas klausimas jau keliama nebe pirmą sykį.

1. S. L. A. iš narių sumokėtų posmertinėms pinigų, dalį sunaudojo namui nupirkti, ir jame dabar patalpinta Susiv. raštinė ir spaustuvė. Nežinia, iškur atsirado mintis, būk valdžia nepavelysianti Sus. turėti namą, jai jis būtų visas išrendavotas svetimiams. Tas netiesa; valdžia nieko prieš tai neturi; pinigai, įdėti į nejudinamąją nuosavybę, neša taip pat nuošimtį, kaip ir banke, jai ne didesnį. Viskas, ko valdžia reikalauja, — tai metų gale pilnos atskaitos iš vedimo organizacijos reikalų, ir metiniame raporte valdžiai būtinai reikia parodyti, kur S.L.A. pinigus turi sudėjęs, ar bankose, ar įdėti į nejudinamą nuosavybę, kiek sumos ir tt. Valdžiai neapeina, ar mes patįs toje nuosavybėje gyvenam, ar kas kitas, bile tie pinigai įdėti teisingai ir saugiai, neša nuošimtį, ir, ištikus kritiškai valandai organizacijoje, būtų galima tą nuosavybę pakeisti pinigais.

2. Kas link perkraustymo spaustuvės į mažesnę miestą, — dalykas štai kaip stovi: S. L. A. pasiliko įkorporuotas Pensylvanijos valstijoje, mieste Wilkes-Barre. Toje valstijoje imta charteris ir į originalą įrašyta, kad Susiv. L. A. sostainė yra Wilkes Barreje;

tai S.L.A. tik ten gali turėti ir savo vyriausią centralinę kanceliariją, bet niekur kitur, ne New Yorke, Bostone, Chicago, ar kur kitoje valstijoje. S.L.A. kito-se valstijose gali įsteigi savo šakas, bet ne centrą, o tuom tarpu mes vyriausią kanceliariją turime savo loc-name name, New Yorke, gi turėtų būti, pagal valstijos tiesas, Wilkes-Barreje, kur dabar mes užlaikome tik savo atstovą. Ant visados palikti kanceliariją New Yorke mes negalim. Tuom tarpu, pakol dar charteris ne visose valstijose teuzregistruotas, tai su valstijų Insurance Departamentais visokie reikalai atliekama korespondencijos keliu, tarpininkaujant mūsų atstovui Wilkes Barreje. Bet tai, kaip minėjau, gali būt gerai taip ilgai, pakol mes neturėsime reikalo susidurti su valdžios inspektoriais ypatiška. Jaigu valdžia mus charterį užgirs, tai daugumas valstijų pasilieka privilegijas atsiųsti savo inspektorius, ant mus iškaščių, peržiūrēt mūsų organizacijos stovį. Kadangi mes vyriausią kanceliariją (ant rašto) turim Wilkes-Barrej, tenai ir inspektoriai važiuos. Ką-gi šian-die tenai rastų? nieko, kaip tik mūsų atstovą, o kanceliarija — New Yorke, ten, kur mes neturim jokios tiesos ją laikyti. Valdžia, patyrus, kad S. L. A. neprisilaiko įstatymų, atimtų iš S.L.A. tiesas daryti, taip sakant, biznį, ir organizacija pasilikytų nelegališka.

Jai norim savo kanceliariją užlaikyti New Yorke, tai niekas daugiau neprisieina daryti, kaip tik viską mesti į šalį, kas iki šiam laikui nuveikta link užregistavimo charterio ir paduoti prašymą į New Yorke valstiją, kad įkorporuoti S.L.A. New Yorke valstijoje. Tąsyk bus legališka turėti vyriausią kanceliariją ten, kur dabar ji yra. Kaiptik laikas dabar pagalvoti ir pasirinkti vieną iš tų dviejų: ar išnaujo korporuoti S. L. A. New Yorke valstijoje ir palikti kanceliariją ant vietos, ar pradėtąjį darbą vartyti toliaus, perkeliant kanceliariją ten, kur tiesos reikalauja. Jai man pavelytumēt pasirinkti, tai aš imčiau antrąją propoziciją ir štai dėlko:

Perkeliant kanceliariją į Wilkes-Barre, būtų gerai ir spaustuvę ten-pat perkelti, idant kanceliarija būtų visados kruvoje su spaustuve. Iškrausčius spaustuvę ir kanceliariją, galėtum išrendavot tuos kambarius, kuriuos dabar Susivienijimas, apėmęs, laiko pustuščius, ir už juos galėtume gauti rendos po \$75 ant mėnesio. Wilkes-Barreje pasamdytume už \$25 visą namą, kur būtų užtektinai vietos spaustuvei ir raštinei patalpinti. Tokiu būdu sutaupytumė po \$50 į mėnesį, arba \$600 į metus. Lai kiekvienas sau pagalvoja, kokią gražią kruvą pinigų sutaupytumēm ir su jais būtų galima pridengti organo deficitas.

Kad mums reikės vienas iš šių dviejų padaryti, — nėra mažiausios abejonės. Kaip greit valdžia mus prie to privers, — negalima įspėti, bet jaigu nenorim turėti nesmagumų ir išlaidų, tai dabar pats laikas apsižiūrėti, kuriuo keliu mes turim eiti.

A. B. Strimaitis,
S.L.A. sek.

Chicago, Ill. S. L. A. 226 kuopa, lapkričio mė-

nesiniam susirinkime, apkalbant Susivienijimo reikalus, atrado naudingą sumanymą paduotą, p. A. M. Martusevičiaus ir tilpusį "Tėvynės" 43-čiame š. m. numeryje.

226 kuopa, pripažįsta, kad Susiv. kito namo nereikia, nes neatneš jokios naudos, ir namas pirkti vien dėl susiv. spaustuvės ir raštinės—tikrai būtų tiktai aikvojimas susiv. išdo. Kadangi dabartinis namas yra gana puikus (sulyg nurodymų) ir kad susiv. raštinė ir spaustuvė gali tilpti užpakaliniam namo, o priešakinis atneštų susiv. naudą—tad ar nebūtų geriau taip padaryti?

J. Degutis, sekret.

S. L. A, 129 kuopos nutarimai. Chicago, Ill. S. L. A. 129 kuopa parastame savo susirinkime 8 d. Spalių, 1911, nutarė:

1. 129 oji kuopa nupirks S. L. A. ženklelį už \$1.50 tam 129 kuopos nariui, kuris prirašys prie S. L. A. 129 kuopos 5 naujus narius laike vienu metų.

2. 129 kuopos nariai, užtėmiję "Tėvynėje" kaslink moterų klausimo, nusprendė pritarti, kad būtų organe "Tėvynė" talpinami straipsneliai kaslink to klausimo.

129 kuopos įgaliotas

I. S. Vitkus.

Lapkričio 4 d. š. m. 45 ta kuopa S. L. A. mėnesiniame susirinkime—sumokėjęs mėnesines duokles, svarstyta kas link pagerinimo kuopos ir padauginimo narių kuopoje. Prieita prie išvedimo, kad nauji neprisirašo ir seni nori atsisakyti, kantrybės netekę, belaukdami konstitucijos projekto.

Visi tatai vienbalsiai nutarė: pareikalauti iš konstitucijos komisijos, kad ji pasirūpintų greičiau atlikti savo darbą ir pagarsintų kuopų žiniai organe.

Vardan 45 kuop. S. L. A.

Protokolų raštininkas *Jurgis Stasiulevič.*

34 kuopa.

Suspenduotų atskaitoj už 3 bertainį matome 34 kuopos narius: Stasys Kraučūnas, Ant. Valinčius, Vinc. Dzervis, Ona Neimaniūtė. Marė ir Pijušas Samuoliai, Vinc. Alksninis, Pranas Faltanaitis, Vinc. Vaitkevičia, Veronika Sabiūtė, Jonas Pustelninkas. Už ką jie yra suspenduoti? Jie užsimokėjo rugsėjo m. ir jų mokesčiai pasiūsta Centro išdininkui. Lai A. B. Strimaitis paaiškina priežastį suspendavimo per "Tėvynę".

Su pagarba

Kuopos sekr. *V. Vinikaitis.*

Paaiškinimas. Virš surašyti nariai yra užsimokėję tik už šešis mėnesius šių metų, tai gi, darant atskaitą už III-tį bertainį, jie buvo skolingi da už liepos, rugpjūčio ir rugsėjo mėn., dėlto jie ir tapo suspenduoti. Rugsėjo mėnesyje mes už tuos narius mokesčių negavom. Paskutinis mokesčių lakštas, rašytas 22 d. spalnio, išdininkui priduos 31 d. spalnio, t. y. po padarymui III-čio bertainio atskaitos, pasibaigus rugsėjo mėnesiui, bet ir ant tos mokesčių blankos nevysi užsimokėjo savo duokles. Būtų labai

linkėtina, kad tie nariai užsimokėtų užvilktas mokesčius iki 30 d. gruodžio, idant nereiktų išbraukti.

Kuopai reikalaujant mokesčių lakštus, kuriuos mums prisiuntėt, prisiųsim persitikrinimui.

Linkėtina būtų, kad kuopų viršininkai panašiuose atsitikimuose kreiptųsi tiesiai pas sekretorių, nereikalaudami viešų aiškinimų per organą.

A. B. Strimaitis,

S. L. A. sek.

L. Tolstoj.

Garnys, žuvis ir vėžys.

Netoli nuo prūdo gyveno garnys. Paseno, nebegalėjo daugiau pagauti žuvų. Jis ėmė mąstyti, kaip būtų galima gyventi gudrumu. Tarė žuvisms:

— Jūs, žuvis, nežinote, kokią nelaimę grėsia pirklyba. Aš girdėjau žmones kalbant, kad išleis iš prūdo vandenį ir išgaudys visas žuvis. Aš žinau puikų prūdą už šių kalnų. Labai norėčiau jums pagelbėti, bet aš jau senas, ir sunku lakioti.

Žuvis ėmė garnio prašyti pagalbos. Garnys tarė:

— Gerai, stengsiuosi visomis mano spėkomis jus pernešti, tiktai tą padaryti ant syk aš negaliu, — aš gabensiu vieną paskui kitą.

Ir žuvis buvo linksmos; jos prašė jo: "Pernešk mane! Pernešk mane!"

Ir garnys pradėjo jas nešti. O kaip jis ėmė po vieną, o kaip jis nešė ant pievos, o kaip jis rijo. Ir taip jis surijo didelį skaitlių žuvų.

Tame prūde gyveno senas vėžys. Pamatęs garnį žuvis benešant, tarė:

— Na, garny, nešk ir mane į naująją gyvenimo vietą!

Garnys paėmė ir vėžį pernešt. Išlėkęs ant pievos jis norėjo vėžį ant žemės numesti. Bet vėžys, pamatęs ant žemės žuvų tik kaulus, taip suspaudė su savo spaustuvais garniui kaklą, kad garnys ir uždušo. Tuokart parčiuožė atgal į prūdą ir papasakojo žuvisms.

B.

L. N. Tolstoj.

Prisikėlimas.

(*Romanas*).

Vertė *Karolis Vairas.*

PIRMOJI DALIS.

— Jūs, ponai prisaiķintieji, matote prieš save akyvą, jai taip galima išsireikšti, šimtmečio pabaigos prasizengimą, turintį savyje, taip sakant, specifiską žymę to liūdno pūvėsių apsireiškimo, kursai apsireiškia mus laikuose tuose visuomenės sluogsnuose, kurie randasi, taip sakant, po ypatingai karštais šio proceso spinduliais. . .

Prokuroro pagelbininkas kalbėjo labai ilgai, stengdamasis iš vienos pusės priminti visus tuos išmintingus dalykus, kuriuos jis sumanė, gi iš antros

pusės, ir tai svarbiausia, stendgdamasis nė ant valandėlės nesustoti, bet padaryti taip, kad jo kalba birėtų, kaip žirniai, per valandą ir bertainį. Tik vieną sykį jis sustojo ir gan ilgai rijo seiles, bet greitai susigriebė ir atitaisė tą sugaištį dar didesniu iškalbin gumu. Jis kalbėjo tai minkštu, įsiskverbiančiu balsu, mindamasis ant kojų, žiūrėdamas į prisaikintuosius, tai tykiu balsu, žvelgdamas savan sąsiuvan, tai garsiu balsu, žiurėdamas į publiką, tai į prisaikintuosius. Tiktai į teisiamuosius, kurie ysi trys žiūrėjo į jį akis išvertę, jis nepažvelgė nė sykio. Jo kalboje atsispindėjo naujausios jo luomo žmonių pažiūros ir tai, kas da ir dabar yra priimama paskutiniu ir naujausiu mokslo išminties žodžiu. Čion buvo kalbėta ir apie paveldėjimą, ir prigimtą palinkimą prie prasižengimų, ir Lombrozo, ir Tardas, ir evoliucija, ir kova už būvį, ir hipnotizmas, ir suggesitja, ir Šarko, ir dekadentizmas.

Pirklius Smielkovas, anot prokuroro pagelbininko nurodymo, buvo tipas tvirto, nepagadinto ruso su jo plačia notura, kuris, ačiu savo užsitikėjimui ir gerai širdžiai, pateko pasileidusių ir nelabų žmonių valdžion ir žuvo iš jų rankų.

Simas Kartinkinas buvo tai baudžiatvos gadynės tvarinys, žmogus užuitas, be apšvietimo, be principų, net ir be religijos. Eufimija buvo jo numylėtinė ir paveldėjimo auka. Joje buvo visos žmogaus—išgamos ypatybės. Svarbiausiuoju veikėju tame prasižengime buvo Maslova, apraiška dekadentizmo, t. y. nupuolimo, žemiausiuose jo atstovuose. "Ta moteris", sakė prokuroro pagelbininkas, į ją nežiūrėdamas, "gavo apšvietimą, apie ką mės šičion girdėjome iš jos šeimyninkės. Jinai netik moka skaityti ir rašyti, ji moka ir prancūziškai; ji, našlaitė, tur būti, turinti savyje piktadarysčių gemalus, buvo išauklėta inteligentiškoje bajorų šeimynoje, ir galėjo gyventi iš doros užsiėmimo; vienok ji apleidžia savo geradarius, pasiveda savo geiduliams, ir jų užganėdijimo dėlei, eina į tokią vietą, kur skiriasi nuo kitų savo draugių savo išsilavinimu ir, kas svarbiausia kaip jau jus, ponai prisaikintieji, girdėjote iš jos šeimyninkės, mokėjimu turēt įtekmę ant kitų ta nesena ištyrinėta Šarko's suggesitja. Tąja pat ypatybe ji pasivergia sau rusą — milžiną, geradūšį, užsitikintį Sadko—Milžiną Svečią ir jo užsitikėjimą panaudoja tam, kad jį apvogus, o paskui be jokio pasigailėjimo nužūdžius."

— Na, čia jau jis, man matos, nuzovadavo,—tarė, šypsodamas pirmsėdis į rūstųjį teismo sąnarį.

— Baisus balvonas,— atsakė rūstusis sąnarys.

— Ponai prisaikintieji,— kalbėjo toliaus, puikiai raitydamasis, prokuroro pagelbininkas.— Jūsų rankose tų žmonių likimas, bet jūsų taip pat rankose, išdalies, ir visuomenės likimas, kuri atjau jusų nuosprendį. Jus įsigilinkite į to prasižengimo reikšmę, į pavojų kurs, gresia visuomenei nuo tokių patologiškų, taip sakant, asmenų, kaip Maslova, ir apsaugokite visuomenę nuo užsikrėtimo, apsaugokite nekaltuosius jos gaivalus nuo užsikrėtimo ir pražūties.

Ir prokuroro pagelbininkas, tartum pats sekamo nuosprendžio prislėgtas, iki negalimam lapsniui besigėrėdamas savo kalba, nusileido į kedę.

Jojo kalbos prasmė, išmetus lauk gražbylystės žiedus, buvo tokia: Maslova užhipnotizavo pirklį, įsiskverbusi jo užsitikėjiman, ir, atvažiavusi jo kambarin hotelyje piningų paimtų, norėjo viską pati sau paimti, bet, Simano ir Eufimijos užklupta, turėjo su jais pasidalinti. O po tam, kad paslėpus prasižengimo pėdas, vel atvažiavo su pirkliau hotelin ir čia jį nunuodijo.

Pasibaigus prokuroro pagelbininko kalbai, nuo advokato suolo pasikėlė vidutinio amžiaus žmogus, su fraku, giliai iskirpta šalbėrkos krutine, ir karštai pasakė kalbą, apgimančią Kartinkiną ir Bočkovą. Tai buvo jūdviejų pasamdytas už 300 rublių prisiekusis advokatas. Jis išteisino juos ir visą kaltę suvertė ant Maslovos.

Jis atmetė Maslovos parodymus apie tai, kad Kartinkinas ir Bočkova buvo drauge su ja, kuomet ji ėmė piningus, rėmdasi tuomi, būk jos parodymai, kaipo susektos nuodintojos, negali turėti jokios vertės. Piningus, 2500 rublių, galėjo uždirbti ir sutaupyti tie du darbščiau ir teisingu darbininku, gaudavusiu kartais po 3 ir po 5 rublius į dieną nuo apsilankančių hotelin svečių. Gi pirkliaus piningus pavogė Maslova ir kam nors perdavė, arba pametė, nesa ji tuokart buvo girta. Nunuodijo Maslova viena pati.

Todėl jis meldė pripažinti Kartinkiną ir Bočkovą nekaltais vogime piningų; jai-gu jie ir būt pripažinti vagimis, tai be dalyvumo nuodijme ir be tam tikro, iš anksto, apmąstymo.

Pabaigoje advokatas tiesiai į prokuroro pagelbininką patėmijo, kad blizgą pono prokuroro pagelbininko sąprotavimai apie paveldėjimą, nors ir paaiškina moksliskus paveldėjimo klausimus, nėra vietoje šiame atvejyje, nesa Bočkova yra nežinomų tėvų dukterė.

Prokuroro pagelbininkas piktai, lyg atsikirsdamas, kažką užsirašė pas save ant poperėlės ir pa-traukė pečiaus.

Paskui atsikėlė Maslovas apginėjas ir bailiai, mikčiodamas, ištarė savo kalbą. Neatmesdamas to, kad Maslova dalyvavo vagystėje, jis svarbiausiai rėmėsi tuo, kad ji neturėjo tikslo nunuodyti Smielkovą, o davė jam milčiukus tuo tikslu, kad jis užmigytų. Jis norėjo parodyti savo iškalbumą, besigilindamas į tai, kaip Maslovą įtraukė paleistuvystės verpetan vyras, kurs pasilieka nenubaustas, nesa ji viena turėjo pakelti visą savo puolimo našta, bet šita jo kelicnė į psichologijos srytį visai nenusisekė, ir visiems pasidarė sarmata. Kuomet jis neva kalbėjo apie vyrų žiaurumą, tai pirmėdis, norėdamas jam palengvinti, paprašė laikyties arčiau prie dalyko.

(Seka).

L. Tolstoj.

Pagal indų sakmę.

Po aruodo grindžių gyveno pelutė. Aruodo grindyse atsirado maža skylutė, ir grūdai per ją birėjo.

Pelutė turėjo lengvą pragyvenimą, ir jieškojo tik smagurių; pragrauzė aruodo grindyse didesnę skylę ir parsikvietė kitą pelę.

— Šen, į vaišes, — tarė ji, — maisto pakaks visiems! — Bet, atsivedusi antrąją pelutę, skylės neb rado. Mat, ūkininkas, pastebėjęs aruodo grindyse skylę, ėmė ir užkalė.

B.

Žmogus.

(Žiur. "Tėv" No. 45).

Nervų sistemas. Smagenis, telpančios kaukolėje ir nugarkaulyje, daboja ir valdo visus raumenų judėjimus. Smagenis—tai žmogaus inteligencijos sostinė. Žmogus, kurio smagenis yra pažeistas, ar nesveikos, neturi nė proto, nė sveiko supratimo, nė valios; jis tuokart elgiasi lyginai kaip gyvulėlis, ir tokį žmogų vadiname puspročiu, arba bepročiu.

Nervai arba dirksniai, yra tai baltos siūlės, tan kiai labai ilgos. Jie išeina iš nugarkaulio ir kaukolės smagenių ir išsisklaido po visą žmogaus kūną. Nervų skaitlius yra labai didelis. Nervai, nuo kurių priklauso sąnarių judėjimas, vadinama judėjimo nervais. Turime taipgi jautimo nervus, kurie nuneša į smagenis įvairius išlaukinius įspūdžius, kuriuos pagauna per pajautimus.

Dėl paveizdos paimk rankon šmotelį murmulio. Šalčio jausmas, kurį pagauna tavo oda, yra tuojaus nervų nunešamas į smagenis ir ten pasakoma tavo protui murmulį esant šaltu. Jautimo nervai nugabena į smagenis įspūdžius, pagautus per nosį (kvapas, uoslė) ausis (garsai), akis (formas ir spalvos). Kitą sykį pakalbėsime apie tai, kaip tie jautimo organai, t.y. nosis ausis ir akis, yra subūdavoti.

Oda pridengia mūsų kūną. Visa mūsų oda, išėmus delną ir padą, yra apaugusi plaukais ir taip smulkiais, kad jų negalima pamatyti nuogom akim. Nemanykite, kad plaukai auga ant odos tik tuomet, kuomet pradeda jums želti ūsai ir barzda. Ne, tuos plaukus žmogus turi ant odos da prieš užgimimą, ir jie kaskartas, sulyg to, kaip žmogus auga, eina storin ir stipryn.

Oda susideda iš dviejų, taip sakant, sluogsnų: oda tikroje žodžio prasmėje, kuri randasi apačioje ir odos paviršius, esąs ant viršaus; tas odos paviršius nuolatos nusidėvi, nudįla ir atauga.

Ant odos paviršio, ypatingai kuomet mės sušilame, atsiranda prakaitas. Beto, iš odos išsisunkia tam tikri riebalai, kurie daro odą minkštą ir apsaugoją ją nuo susproginėjimo.

Gromuliavimas. Idant žmogus gyventų — jis privalo maitinties. Tatai mės ir vartojame įvairų maistą pavidale skįstimų ir smulkių šmotelių; maistą, kurio negalime antsyk nuryti, mės sukramtome ir sutriname su pagalba dantų.

Dantys. Dantys yra tai svarbiausis žmogaus gyvenime ir sveikatos užlaikymui dalykas. Su pagalba dantų (priešakiniai, iltys ir krūminiai) mės kertame,

kramtome ir sutriname, arba sumalame, maistą; liežuviu prigelbstime dantims, paskui surutuliojame maistą į kamuolėlį ir pastumiame į gerklę, kas dikčiai palengvina nurijimą.

Suaugęs žmogus privalo turėti kiekviename žan-de po 4 dančius-kirtikus, po 2 ilti ir po 10 krūminių dantų, arba iš viso 32. Vaikai iki 7 metų amžiaus turi tik po 4 krūminius, t. y. iš vis, 20 dantų. Po 7 metų pirmieji dantys išpuola ir į jų vietą atauga kiti.

Seilės yra begalo reikalingos netik kad maistą nurijus, bet jos daug prigelbsti ir maisto virinime, arba gromuliavime. Seilė išsdirba tam tikrose skilutėse, kurios randasi burnoje ir kelios jų yra po liežuviu.

Sugromuliuotas maistas per gerklę patenka skilvin, kur jis tampa suvirintas ir iš čia pereina į žarnas, kurios yra truputį storesnės už didįjį pirštą. Iš čionai jau sunaudotais ir nebereikalingas maistas yra suvaromas storon žarnon ir paskui laukan.

Vidurių duobė, kurioje randasi skilvis ir žarnos, yra atskirta nuo krūtinės duobės plačiu ir plokščiu raumeniu, vadinamu plėve.

Virinimo sultis pagelbėja suvirinti valgius, ištirpydamas ir praskiesdamas juos. Pirmutinė sultis —tai seilės. Kas netėmijo, kad kramtant ilgai duoną, jaučiama burnoje saldumas. Tai reiškia, kad seilė permaino duoną, tačiau miltus, į cukrų. Be seilių turime da skilvio sultis, kurios ištirpina maistą turintį savyje baltimą. Be tų sulčių randasi da žarnų sultis ir tulžis, geltonas ir kartus skįstimas, kuris praskiedžia ir ištirpina riebalus.

Visos tos sultys praskiedžia ir paverčia į skįstimą valgius, atskiria iš jų naudingas ir reikalingas dalis, kurios paskui pareina į kraują, sustiprina ir papildo jį. Tokiu būdu palaiko žmogaus spėkas, atnaujina jo kūno sudiliasiais dalis ir užlaiko jame gyvastį.

Ž. V.

Nauda iš apgarsinimų.

Nė vienas mūsų laikraščių negalėtų užsilaikyti, jai neturėtų apgarsinimų, kad ir daug skaitytojų turėtų.

O kokie mūsų laikraščių skaitytojai—visi žino. Neturtingi; jie—tie, žmonės kartais varu priversti kokio pono agento "su štukomis" tik ir užsirašo laikraštį. Užsimoka metinę prenumeratą ir daugiau iš jų nelaukk. Teisingieji skaitytojai moka reguliariai: jie savo laiką daboja; kiti tai ir po dviejų—trijų metų, atsiminę, pasiunčia prenumeratą už praėjusį laiką. O dalis—nieko nepaiso. Parašo jiems išlėistuvė laišką; po tam antrą; naudos nėra. Siunčia da pusę metų, metūs, o paskui ir pasiliauja siuntusi. Prie tokių sąlygų laikraštis užsilaikyti negali be apgarsinimų. O kad apgarsinimų yra visokių—visi žinome. Tarp nekaltų įsimaišo ir tikri kišenių kraustytojai.

Ne vien pas mus apgarsinimai paremia laikraščius. Kitos tautos irgi tą patį turi.

1900 m. vokiečių laikraštis "Muenchener Neuste

Nachrichten" apvaikščiojo savo 25-metinį jubilėjų. Laikraščio leidėjai apskelbė skaitytojų žiniai tūlas smulksmenas iš savo "biznio." Kasdieną laikraščio reikalams išleidžiama 7,400 markių, arba į vieną bertainį—660,000 markių. Iki 1900 m. laikraščio spaudinta 95,000 egzemplorių, kas į bertainį metų atnešdavo prenumeratos ir iš pardavinėjimo pavieniais numeriais 287,500 markių. Reiškia vieno tiktai bertainio laike išleista daugiau negu įplaukė 428,500, arba kasdiena buvo deficitu; po 4,760 markių; arba prenumerata ir įplaukimai iš pardavinėjimo pavienių numerių apmokėdavo tiktai 37 procentus išleidimų laikraščio reikalams. Gi ištikrųjų laikraštis nešė leidėjams nemažą pelną, nesa apgarsinimai gausiai atlygndavo visus nedateklus.

Toliaus žinomas Vienos laikraštis "Neue Freie Press" 1873m. apskelbė, kad jos išleidimas metų į laiką apsieidavęs leidėjams 1 mil. 235 tūkstančių guldenų. Viena tik popiera—500,000 guldenų. Redakcijos užlaikymas ir honorarai bendradarbiams—250,000 guldenų; spauda, algos darbininkams, siuntinėjimas—485,000 guldenų. Laikraštis tuo metu turėjo 35,000 skaitytojų. Tokiu būdu vienas egzemplorius laikraščio išleistuvei apsieidavo 30 guldenų per metus, o prenumerata už jį buvo tiktai 18 guldenų. Tatai nepritenkančius 12 guldenų ir dar pelną atnešdavo apgarsinimai.

Šiandieną visa tik ir remiasi reklama. Garsinimas užima pirmutinę vietą dabartinėje vertelgystėje ir, kas liūdniausia, daugelis mūsų vertelgų nē nebando, nē nenori garsinties. Tatai ir jų "biznis" eina, kaip Dievs davė. Jai jie imtų garsinties—tai ir patį geresnę iš to naudą turėtų, ir savus laikraščius paremtų, dabar mūsų laikraščių leidėjai yra priverst arba imti visokį šlamštą į apgarsinimų skyrių, arba, atsisakius, dėti iš savo kišeniaus. Jai iš apgarsinimų nebūtų jokios naudos, kaip tūli ir sako, tai niekas ir nesigarsintų. Nauda yra. Paveizdan Berlyne gyvenęs galanterijos pirklis Rudolph Herzog sako: "Kada aš pašvenčiau apgarsinimams 1,000 markių vieneriems metams, tai mano apyvarta pašoko iki 30,000 markių) sekamuose metuose garsinimams pavedziau 30,000 markių į metus, ir mano apyvarta pašoko iki šimtų tūkstančių. Dabar aš turiu milijonų apyvartą, su tuo didesnį ir pelną; už tat kas metas išmoku laikraščiams po 400,000 markių už apgarsinimus."— Kitos firmos daug dauiaug išleidžia garsinimams. Taip Londono firma Holloway kas metas praleidžia apgarsinimams \$200,000 (apie 800,000 markių; muilo fabrikas "Pears Soap" 7-ių metų laike išmokėjo už apgarsinimus \$300,000 (arti 1,200,000 markių)!

Kada tai mes suprasime apgarsinimų galybę? O be jų—mūsų perijodiškoji raštija "Ubago dienas" vargsta; skyles lopo išleidėjas, tai iš savo kitokio "biznio", tai iš savo kišeniaus stačiog.

Homo Novus.

Partijos.

(Neva feljetonas).

Jokia tauta neturi tiek partijų, kaip mes, lietuviai. Mesk kepurę ir pataikysi, atsiprašant, į partiją! Ir kiekvienas žmogus turi priklausyti prie partijos. Be to negali. Ar staugk, ar kauk — vis viena, o prigulėti turi. Jai neprigulėsi, tai tave pirštais baidys, arba atėję pas tave, žiūrės į akis, tykodami, ar nepasakysi, prie kokių prisidėjai, ar prie raudonųjų, ar prie mėlynųjų, ar prie baltųjų. O jai tu pats nepasakysi, tai tavo draugą išsives už durų ir paklaus:

— Prie kokių jisai?

— Prie jokių... šnabžda draugas. — Jo darbai — partija...

— Hm... hm... — nusikrenkščia ir nueina. Nueidami vieni tavęs gailisi: "Pražuvęs visuomenei žmogus". O kiti sako:

— Aš jam parodyciu! Prie jokios! Reiškia, višiams geras! Ant dviejų kumelių joja... Geras sau... Palaukk tu!.. — Ir taip toliau, be galo.

Netinka, gal, a? Teisybė akis badol! Nieko, nieko, gal turi gerar akis... žinai, tokias, kurios dūmų nesibijo...

Ir visur vienos tik partijos...

Čia tokia partija, čia šiočia, ten anokia, o ten da kitokia! Ir kas įstabu — tos partijos ir partijomis nesivadina. Jos pasirenka sau puikesnius vardus, mat, kad jų šalininkai nebūtų partizantais pavadinti. Negražu būtų.

Tai įstabu. O įstabiliausia tai, kad visos tos partijos vieną ir tą patį lozungą turi:

— Visuomenės labas!

Ir kaip jos prie to visuomenės labo eina, kad žinotum! Netikėtum. Tartum imtynėse už aukso kalną! Viena par kitą, kita par trečią! Ne riščia, ne, zovada! zovada! Ir visos — visuomenės labui! O ištikrųjų to labo — kaip gaidys prikukavo!

Tik pamąstyk.

Atvažiavai kur-nors apsigyventų ir sueini į pažintį su vienu-kitu iš vietinių inteligentų. Pažintis, kaip pažintis, nieko ypatingo. Bet čia greta jos tuoj atsiranda... visuomenės labas!

— Męs tą veikiame... tiek nuveikėm. O anie, antai, mus darbą trukdo... Męs mokyklą įsteigėm, o anie, ot taip, žinai, tyčia mums padarė: skaityklą ir įsteigė... Mokyklos neparėmė... Kad nuo mus publiką atitraukti... Tai vis tyčia...

O kitas tavo naujas pažįstamas ir-gi guodžiasi:

— Ve, męs teatrą surengėm... O šitie—šmakšt, prakalbas tą-pat vakarą... tarsi kas jų prašė... kad tik užkenkti, kad tik nuo mus publiką atitraukti... partizantizmas!.. Gal tamsta mums paskaitą parengtumėt?..

— Gerai, — atsakai.

Parengi. Paskaitai. Viskas gerai. Tave net vietiniai laikraščiai pagyrė: "gerai skaitė, tik rankų nemokėjo laikyti... o publikos maž tebuvo... mat,

anoji partija (vardas) tyčia parengė prelekciją, kad nuo šios publiką atitrauktų... Perskaitei, nusispjovėi ir gana.

Pasizadi kitur, kitai suprask partijai parengus, skaityti paskaitą. Braliuk tu mano, negera! Anoji, kur tu pirmą sykį skaitei, subruzd, lyg skruzdės prieš lytų.

— Kaip tai!.. Kur taktika?.. Ar tamsta nežinai, kad anie mums tiek kenkė? Mus norėjo suardyti, agitaciją varė ir viešai ir slapta! Ką tamsta sau manai? Kur prots? Kur išmanymas? — Taip ir užia iš visų pusių.

Tu pasakai jiems:

— Broliai, kas tame pikto, kad skaitysiu? Juk visų tikslas: visuomenės labas... Aš ne partyviškas žmogus...

— Netaktiška, — tau perkerta.

— Apšvietos klausimas... kas rengia vis viena...

— Negalima... — šaukia. — Jai skaitei pas mus, negali eiti pas anuos!.. jie — mus priešail.. Jie mūsų partijai kenkė... jie primanų, tai mus visus ant vieno šerio pamautų!..

Tu negali ištarti žodžio. Pats jautiesi lyginai taip, kaip vasaros metu, kuomet kuisiai (odai) apninka: tik žįzia, tartum už nuodėmės gailisi.

Ir matai: skaitysi — bus blogai, neskaitysi — bus blogai. Iš dviejų blogų mažesnio nėra. Jai bent imk ir padaryk taip: ir skaityk ir neskaityk!

Ne tame dalykas. Dalykas tame, kad mes niekad nedirbame visi iš vieno. Neprieiname prie to a k m e n s, kurs vadinasi visuomenės labu, ir neparitiname jo sujungtomis spėkomis. O taip dirbami išsisklaide, pavieniais, piktuoju. Viens stumiame akmenį pečiu, kits paspiriame koja, treis spridikiu, ketvirtis delnu... Akmuo tik piktai iš mus juokiasi ir murma savo panosėje:

— Kad tai aš turėč rankas! Kad tai aš galėč pašokti iš vietos! Kad tai aš jus, valiūkai, galėč pasigaut! Ot tai lieč jums, tai lieč!..

Paklaustum akmenį, už ką — jis atsakytų:

— Juk jie visi turi galvas ant pečių... ir širdis krūtinėse... O nė tose galvose proto, nė tose širdyse meilės — nė trupinėlio, nė dulkelės!..

Kipšas.

Lietuviai Amerikoje.

Meriden, Conn.

Šisai miestelis lietuviams apgyventas gana mažai nors senesnieji sako, kad čia lietuviai jau apsistoja gyventi no 25 metų. Renkant žinias apie lietuvius, gauni sekančias skaitlines. Šeimynų 39; Vyrų pavienių 58; Merginų pavienių 14; Vaikelių 40; Mergelių 30; Vedusių su svetimtaučiais 9; Viso 229.

Vertelgų du, vienas turi gertuvę, kitas—valgomų daigtų krautuvę, nuosavies namus turi devyni. Pirmutinis lietuvis, augštesnį mokslą lankęs—Jonas Milsbakas, kitų visų paaugę vaikeliai dirba dirbtuvėse,

kartu su tėvais. Draugystė D. L. K. Gedemino—tai viena išpirmiausių čion organizačių gyvuoja nuo 1900 m. Laikosi neblogiausia, bet nariais neskatlinga. Dr ystė prigulėjo pirma prie S. L. A. bet, įvedus šiam naujus įstatus, atsisakė nuo Susivienijimo, kelta pasirūpiti sau nuosavų čarterį.

(Gaila, kad draugystė, nelaukdama pataisytosios konstitucijos projekto, mano visai nebegrįžti prie S. L. A. Darbas prie konstitucijos, dėl kurios S. L. A. jau daug nukentėjo ir kurios belaukdamas da vis kenti, yra visai baigiamas ir netrukus garsinsime "Tėvynėje." *Red.*)

S. L. A. kuopa, L. S. S. ir T. M. D. kuopos laikosi visai su mažai draugų. Dr. Š. Kazimiero ir S. L. R. K. A. kuopa nariais skaitlingesnė už virš minėtas organizacijas, bet progresuoja labai prastai. "Draugo" 49 tam p. J. Kovas sako, kad "viršminėta draugystė ir kuopa keta sutverti blaivininkų kuopą ir platina blaivybę."

Kitaip matosi dalykai ant vietos, negu p. J. K. iš Waterbur'o atrodo. Lapk. 11 d. minėtoji draugystė turėjo balių, kur patuštino rudžio apie pusę tuzino bačkų (žiūrėk čionaitinių lietuvių, statistiką ar nusistebėsi, skaitytojau?).

Ant rytojaus, t. y. lapk. 12 d. L. K. Gedemino dr. turėjo paskaitas "Alkoholis ir džiova", ir parašytas Dr. F. Matulaičio, "Žaidimai" parašyta p. Laukio. Skaitė p. Stalioraitis iš Wallingford'o i skaitė labai gerai, ir pačios paskaitos per minėtus autorius labai gerai apdirbtos, bet žmonių buvo visai mažai. p. J. Kovo "spėjamų" blaivininkų vos "vienas" tebuvo; mat Gedemino dr. buvo užkvėtus aną draugystę per laišką dalyvauti paskaituose, bet tik vienas atėjo. Liūdna kad mes niekiname tą, kas yra mūsų išganymu. Susipraskim!

K. Liutkus.

Jersey City, N. J.

Šiame mieste lietuviai pradeda krutėti. Manoma įsteigti mokyklėlę, surengti paskaitas. 20 XI net teatrą lošiamas: artistai—mylėtojai baigia mokinties Aglės parašytą farsą "Netikėtai." *Mazgas.*

Chinose ir Mandžiurijoje pagal pastaruosius aprokavimus yra 312,425,025 gyventojai.

Mūsų svarbiausioji yda — tai nieko neveikianti gera širdis, kitais žodžiais sakant, kantrus asilų tingumas. Męs daboame, kuom užsiima kitos tautos, svarstome už ir prieš ir tuomi pasiganėdiname.

—*I. Herder.*

Męs pasiliegame tokiais, buvome; jai kas iš mūsų juokiasi, net jai ir tyčiojasi, ar niekina, męs mandagiai dėkojame ir taip-gi juokiamės. —*I. Herder.*

Pakol teisingas žmogus gali bent koku darbu pagaminti sau pragyvenimui maistą, te jis sarmatija si elgėtauti! Gi kuomet jau visi nariai atsisakė jam tarnauti, te būnie jame ganėtinai puikybės ir drąsos tam. kad numirti iš bačo. —*G. A. Buerger.*

Iš Amerikos.

Bevėlinis Markonio telegrafas 20. XI pirmą sykį pasiekė Ameriką iš Italijos. Yra tai tvirčiausia bevėlinio telegrafo stotis, įtaisyta Italijos valdžios Koltano'je susinešimams su Pietine Amerika. Telegramas, kurį mušė Markoni iš Koltano's į New York Times, perėjo 4000 mylių.

Kankinimas. Beattie, nužudęs savo pačią Richmonde, Va., yra teismo pripažintas kaltu ir pasmerktas mirtin, kuri turinti įvykti 24 lapkričio. Virginijos gubernatorius pranešė teismui, kad jis duos Beattie 30 dienų gyventi ilgiau, jai šis prisipažins prie kalčios; o jai ne — bus nužudytas 24 d. lapkričio. Ne suprantama politika; ar nežinoma da, kaip ir kiek prisikankina žmogus, laukdamas mirties.

Rinkimams pasibaigus, pasirodo socialistų partiją daug kur rinkimuose laimėjus, kas gana sujudino, anot "N. Y. Evening Post" Washingtoną. Skaitoma laimėjimus šiaip išrokuotus:

Svarbios žinios apie Socialist Party's laimėjimus ateina iš pietinės Mississippi, Utah, Minnesota ir Nuojojos Anglijos. Socialistai dabar turi vieną narį Kongrese, turi narius legislaturose New Yorko, Rhode Island ir Massachusetts valstijų. Majorų: 11 valstijoje Ohio, 1 — Utah, 1 — Minnesota, 1 — Mississippi, keli Pennsylvanijoje. Kongreso narys, Berger, pasakė pasitikis, kad prezidento rinkimuose, 1912, galima tikėtis socialistų kandidatą gausiant bent 2.000.000 balsų, nors da nesenai, 1892, kuomet partija pirmu sykiu dalyvavo rinkimuose, gauta tik 20.000 balsų. New Yorke paskutiniuose rinkimuose socialistų balsų skaitlius pasidaugino ant 42%; tūlose kitose vietose — net ant 600%. Schenectady miesto gyventojai išsirinko socialistą majorą, kun. Dr. Lunn, gavusį 2 trečdaliu visų balsų. Valstijoje Ohio socialistų partija labiausiai iškilio; išrinkta socialistai majorai šiuose miestuose: Canton, Barberton, Cuyahoga Falls, Salem, St. Marys, Lorain, Fostoria, Martin's Ferry, Toronto, Lima ir Mount Vernon. Keliuose kituose miestuose jie liko sumušti vos keliais balsais. Indianoje — laimėta keliuose miestuose; Utah — miesto vyriausybė keturiuose miestuose. Minnesotoje — majoras Crookstown'o mieste. Pennsylvanijoje daugelyje miestų išrinkta miesto urėdninkai ir konsilmenai (councilmen). Valst. Mississippi iš 35.000 balsuotojų gubernatorius iš demokratų partijos gavo tik 3.000 balsų daugiau už kandidatą socialistą. Įvairių partijų lyderiai tikisi, kad ateinantį metą socialistų partija rinkimuose prezidento bus gana pavojingas kitoms partijoms konkurentas. (Imta iš The Literary Digest").

Gal nepoilgam ant visų linijų Suv. Valst. politikoje užsidegs darbininkų kova prieš išnaudojimą ir ekonomišką tyranią.

Iš Lietuvos laikraščių.

S. Baltromačio sukaktuvės.

Spalių 21 d. suejo lygial 70 metų, kaip gimė Silvestras Baltromaitis, žinomas mūsų tautos veikėjas, Peterburgo viešojo kningyno knigininkas. Silv. Baltromaitis yra užsipelnęs sau pagarbą mūsų visuomenėje visųlabiausiai išspauzdinta 1891 m. Peterburge rusų kalba kninga. "Sbornik biblijografičeskich materialov dla geografiji, istoriji, istoriji prava, statistiki i etnografi Litvy s priloženijem spiska litovskich i drevne pruskich knig 1553 po 1903 g." Toji svarbi kninga 1904 m. išėjo vėl antrą sykį, Peterburgo akademijos išleista, gerokai paplatinta. Pažymėtinas dar 1877 m. S. Baltromaičio išleistas rusų kalba veikalėlis "Litovskaja svadba".

Silv. Baltromaitis gimė 1841 m. spalių 21 d. Kaucho gub., Šiaulių ap., Mankiškių sodžiuje. Peterburgo viešajame kningyne gerbiamasai mūsų tautietis darbuojasi jau daugiau, kaip 40 tų metų.

A. a. Sofija Gimbutaitė. Spalių 24 d. mirė Vilniūje a. a. Sofija Gimbutaitė, žinoma vilniečių lietuvių tarpe veikėja, beveik visų vilniaus lietuvių draugijų narys.

Lietuvių svečias. Vilniun atvyko ir apsigyveno ilgesniam laikui Helsingforso universiteto profesorius dr. Niemi, atvažiavęs Lietuvon tyrinėti lietuvių dainų ir kalbos. Prof. Niemi darbuojasi dabar L. Mokslo draugijos kningyne. Vilniūje gerbiamasai svečias žada gyventi bene iki balandžio mėnesio. "V."

Iš visur.

Francijoje žmonių skaitlius eina mažyn. Nuo 1 d. sausio iki 1 d. liepos mėnesių šių metų Francijoje mirė 18.279 žmonės daugiau negu gimė. Francijos statistikai paduoda šitokias skaitlines: viso Francijoje gyventojų yra 39.252.245; vestuvių buvo — 153.931; persiskirimų — 6.374; gimė — 385.999; mirė — 404.278. Jai taip eis ir toliau, tai nepoilgam Francijoje francūzų nebus.

Meksikoje ir vėl revoliucija iškilio priešais naują prezidentą Francisco J. Madero. Suvienuotų Valstijų kariūmeniui įsakyta daboti rubezių, kad meksikiečiai neveiktų palei Suv. Valst. sieną.

Rossija ir Persija. Tarp Rossijos ir Persijos įvyko gana aštrūs nesusipratimai. Matoma, Rossijai negana naminės bėdos, tad eina jieškoti jos svetur, ar gal seka paveizdą Italijos, kurią turkai su arabais gerokai šukuoja. Paduota Persijos valdžiai ultimatum: ar duoti pasiaiškinimą ir pasiteisinimą sulyg tūlų pasiūlymų su Rossija, ar, jai to nepadarys, už dviejų dienų Rossijos kareiviai užims Kaswin'ą. Persija kreipiasi į kitas valstijas, meldama sustabdyti Rossijos akcijas iki Persijoje susiformos naujas ministrų kabinetas.

Dėl Gorkijo. Iš Maskvos praneša, kad garsusai rusų dainininkas Šaliapinas, geriausias žinomo rusų rašytojo Gorkijo draugas, renka rusų literatūrą, artistų ir dailininkų parašus po prašymu į vidaus reikalų ministerį Makarovą, kad tasai leistų Gorkijui sugrįžti Rossijon. Dabar Gorkij, kaip žinome, tebegyvena Capri saloje, Italijoje. Rossijoje jis yra kaltinamas dėl priderėjimo į social-demokratų partiją. "V."

Vietinės žinios.

S. L. A. konstitucijos komisija, papildyta dviem nariais, Dre A. Jankauskiene ir p. J. Jukeliu, pamedėlio vakare, 20XI, atidarė savo galutinis posėdžius, kuriuose apsvartys ir perbalsuos visą S. L. A. pataisytosios konstitucijos projektą. Posėdžiai laikomi "Tėvynės" redakcijoje.

Liet. Ukėsų klubo Mokykla, apie kurią jau buvo "Tėvynėje" minėta, veikia gana pasekmingai. Yra trys klisos: I, II ir Civic Class. I-oje mokinių 24, II-oje-14 ir Civic Class—16. Mokytojauja mokytojais iš Y. M. C. A. Mokykla atdara vakarais: I ir II klisos utarnikais ir pėtnyčiomis, Civic Class—pamedėliais. Patartina lietuviams lankyti tą mokyklą.

"Birutė". Laukiamoji melodrama "Birutė" bus lošta 25 d. lapkričio, subatoje, Brooklyne, Mc Caddin svetainėje. Rengėjai ruošiasi labai rimtai; reikia tikėtis pasisekimo.

Tris nužudyti. New York'o kriminališkame ka-lėjime Sing—Sing 20 XI nužudyta ant elektrikiškos kedės 3 žmonės: Shermerhonr, Falletta ir Brown.

Straikas gatvių valytojų New Yorke da nepasibaigė. Miesto majoras atstatė nuo darbo visus sus-traikavusius ir jų vieton privarėta skebų, kurie valo gatves raitai policijai daboiant. Straikuojantieji kantriai laukia kol jų reikalavimai bus priimti ir nutarė "negrįžti nė vienas, kol nebus visi atgal priimti".

Iš mūsų laikraščių.

"Laisvė", pradėjusi eiti du sykiu į savaitę, 2-me numeryje paminėjo "Tėvynėje" tilpusią žinėlę, kad S—as buvo įskųstas ir prideda nuo savęs:

"Ištikro, apgailėtina, kad lietuviai vis dar turi tokių "geradarių", kurie, pasinaudodami tuomi, kad išmoko angliškai laišką parašyt, jau tarnauja šios šalies kapitalistiškai valdžiai ir stengiasi atgal nupuldyti jau kulturizuotis pradėjusius lietuvius, tuos nelaimingus žmones, kurie ilgus metus dejavo "caro valdžios junge ir kentė visokias kančias.

"Bet dar liūdniau, kad mūsų chicaginiai advokatai, kurie emė čarterį S.L.A., rėkte rėkė, būk dabar tai jau esąs S—mas teisuota organizacija visose valstijose, ir nesirūpino ištikrųjų apsaugot jį nuo galėjimo įskųsti."

Į paskutinį sakinį "Laisvei" galima patėmyti, kad ji nežino tikrojo dalykų stovio sulyg užregistra-vimo S.L.A. įvairiose valstijose, kuriose randasi S. L. A. kuopos. Jokia valstija neuzregistruoja ūmai, tuoj aplikaciją gavus. Jos reikalauja atskaitų, o at-

skaitas galima parengti tik metams pasibaigus. Atskaitoms parengti reikia aplikacijų (apreiškimų) nuo visų S.L.A. narių, kad valstijoms parodžius kiek kiekio amžiaus sąnarių, kaip ilgai priklauso prie organizacijos ir tt. Tūlos valstijos, paveizdan Mass., reikalauja, kad visi sąnariai, nežiūrint, kaip jie ilgai prie Sus—mo priklauso, mokėtų mokesčius pagal amžių, o ne taip, kaip ikšiol moka. Žinant tas aplinkybes, negalime sakyti "chicaginius advokatus" (anot "Laisvės") nesirūpinus "apsaugoti jį (S. L. A.) nuo galėjimo apskųsti". Čion ne rūpa reikalinga, bet laikas ir darbas.

"Vittis" N124 (609) rašo apie įsteigtą Kaune Lietuvių Banką, kurs atdaryta spalį 20 d. Bankas priimams padėlius ant 6% ir už paskolas įmąs 9%. "Vilties" patariama visiems, o ypatingai Amerikos bankams ir "šiai amerikiečiams, siunčiant pinigus Lietuvon, naudoties tiktai savuoju Kauniškiu banku", kursai atlieka visokias kitų bankų atliekamas bankines operacijas. Bankas atdarymo dienoje turėjo 11.000 rublių apyvartos kapitolo šalia 110.000 rublių atsakomojo. Drauge su įneštais tą dieną pinigais apyvartos kapitolo bankas skaitė 11.210 rublių.

"Visuomenėje", N7-8, tarp kitų gan įdomių straipsnių patilpo p. Šilkinio "Lyg—ir apžvalga" — "Jonai, aš tave myliu, bet tavo raštus deginu ir deginsiu." Tais žodžiais, kaip jau žinome, pirmėivis kun. Tumas atsiliepė į drą Joną Šliupą, apsilankęs pas jį 24 d. rugpjūčio mėn. p. Šilkinis daug teisybės pasako apie amerikiečius lietuvius, kuriuos kuningai Tumas su Alšausku taip dailiai, taip mandagiai užhipnotizuoti mokėjo. Ir kun. Tumo drui Šliupui pasakytieji žodžiai bus lyg iliustracija, parodanti pirmėivių-kuningų veidmainingumą ir jų atsinešimą į laisvamanius tose valandose, kada jie nori laisvamanius užgerinti, užglostyti, kad šie jų interesams nekenktų. Gaila, kad p. Šilkinis negirdėjo ir daugiau gražių kn. Tumo žodžių, išreikštų pas drą Šliupą. Kn. Tumui nerūpi ir nerūpėjo nė "Jonas", nė "raš-tai", nė jų "deginimas". Šie sakiniai panaikina anąjį: "Jonai, man niekas nerūpi šioje valandoje, kaip tik dolaris. Duokit mums dolarių, dolarių ir dolarių!" Ir dar: "Aš tautystę panaudoju, kaipo įrankį katalikystei platinti... Ne katalikas negali būti tautie-čiu!..." Tai mūsų nukentėjusio revoliucionieriaus-tautininko ir kuningo-pirmėivio žodžiai, kurių jis užsigint negali.

¶ "Darb. Viltis" praneša, kad spalį 29 d. She-nandoah lietuviai turėjo savo susirinkimą, kuriame apkalbėjo lietuvių tautiško namo reikalus. Susirin-kime užtiesta pamatai tam naudingam sumanymui ir čia pat, ant vietos, parduota akcijų už \$1.260.00.

¶ Anot "Vienybės Lietuvninkų" (žiūr, str. "Di-vide et impera" — padalink ir valdyk), amerikiečių lietuvių tarpe esama Rossijos valdžios užlaikomų šni-pų, kurie ardo viešąjį lietuvių gyvenimą. Žinoma, tikrų prirodymų vargiai surastume; spėjama iš žinių, pagautų keletas metų atgal iš tikrų šaltinių, ir iš tū-lų apsireiškimų mūsų viešajame gyvenime. Šiame

atvėjuje tiek argumentų gali būti "už", kiek ir "prieš". Męs norėtume manyti, kad, jai ir yra mūsų tarpe tokių "ponaičių", tai bene svarbiausia jiems rankiojimas žinių apie Lietuvoje veikiančius žmones, o ne musiškis, nors ir labai nenuoseklus, gyvenimas Amerikoje.

Moterų skyrius.

Moterų persekiojimas nuo pat kūdikystės*).

Senovėje buvo ginčų dalyku tai, ar mergaitės užgimimas sutinka su gamtos valia, ar ne. Mįslingiausiai, mokyti vyrai, vyskupai ir net šventieji tvirtino, kad užgimimas mergaitės yra kažkuo netikusiu, anomalija, įvykusia gamtoje be Dievo valios ir noro. Rašytojas Martely veikale "Apie gyvulišką prigimtį" (de natura animale) sako: "Kadangi gamta žengia išskirtinai prie gaminimo vyriškos lyties esybių, tad užgimimas moteries yra savo rūšies nenormališku apsireiškimu, gi ji pati turi būti priskaityta prie tų gyvūnų, kurie ateina į pasaulį, kaip iškrypimai iš abelnų gamtos tiesų". Tą pačią nuomonę skelbia ir mokslinčius Baltazaras di Castiglione. Toliaus šv. Tamas Akvinitis sako: "Rodosi, kad tarpe pirmutinių Dievo sutvėrimų nebuvo moters. Ir Aristotelis savo raštuose apie gyvūnų sutvėrimą paskaito moterį paniekintina vyriškos lyties esybe; gi tarp tvarinių, išėjusių tiesiai iš Sutvėrtojo rankų, negali būti nieko netobulo".

Beto, per ištisus metšimčius vesta disputai sulygoti, ar moteris prisikels iš numirusių, ar ne. Dar XVII šimtmetyje buvo tikėjimiškos sektos, skelbusios, kad moteris jokios dalies negavo išganymo dalyke. Ne jų dėlei, bet vien tik dėl vyrų, Kristus numiręs. Toks šventraščio aiškinimas nebuvo tuomet juokingas.

Viduramžių rašytojas, Gracijanas Dupont, rašė, kad moteris negali pasiekti amžinojo gyvenimo, nesa vyras, prisikėlęs iš numirusiųjų, sugrįž į pirmutinį tobulybės stovį, ir atgaus šonkaulį, iš kurio moteris buvo neva sutverta. Aiškus dalykas, kad visos moteris, anot to rašytojaus nuomonės, turės pavirsti į vyrų šonkaulius.

Tūlose Azijos ir Afrikos šalyse, paveizdan pas arabus, moteris laikyta gyvuliu augštesnės rūšies; nepripažinta jai dūšia, nē-gi pomirtinas gyvenimas. Tai vyrų privilegijos!

Beveik pas visas tautas užgemant mergaitei atedavo šeimynon nuliūdimas ir nelaimė. Indijose sūnaus motina laikoma yra vyriausia tarp vyro pačių. Užgimus dukterei, — negiedama šventų giesmių, neatliekama religijinėš iškilmės, pati motina dreba ir verkia. Moterį, gimdžiusią vienas tik dukteris, galima buvo pavaryti iš vyro namų, 11-ai metų praėjus nuo vestuvių.

Mahometas sulyg moteriškos lyties vaikų šiaip rašė: "Kaip tik kam mūsų pranešama apie dukters užgimimą, tai jo kakta susiraukia ir skausmas apima

visą esybę. Tos nelaimės prislėgtas ir pažemintas, jis slepiasi nuo žmonių, kovodamas su minčia: ar auklėti kūdikį ir tempti tą sarmatos naštą, ar palaidoti žemėje..."

Pas žydus moterei, pagimdžiusiai sūnų, buvo draudžiama per 40 dienų įžengti bažnyčion; gi pagimdžiusiai dukterį — per 80 dienų.

Athēnose tėvas, kurio namuose užgimdavo dukte, liepdavo pakabinti prie durų ratelį ir vilnų kuodelį vietoj alyvų vainikų, kurie kabinta, užgimus sūnui.

Pas chinus buvo nežmoniškas paprotys: naujai užgimusią mergaitę padėdavo ant aslos ant seno skuduro ir neatkreipdavo į ją jokios atidžios 3 dienų laike; ir tik po trijų dienų tėvai pradeda rūpintis nekaltu kūdikeliu.

Naujai užgimusius moteriškos lyties kūdikius beveik visos senovės tautos žudydavo; tas žvėriškas paprotys dar ir dabar yra kur-ne-kur Rytuose užeinamas. Tūlas prancūzas aprašo tokį paprotį. "Azijoje, — rašo jisai, — naujai užgimusios mergaitės tik tuokart yra auklėjamos, jai jų truksta; kitaip — tėvai panaudoja kitokius būdus. Vakare, kaip jau sutemsta, tankiai galima girdėti skaudus čipimas ant upės, laipsniškai mažtas; kaip vilnys neša žemyn upe dynios kevalą, kurin koks-nors tėvas paguldė savo mažutę dukrelę ir paleido ją ant vilnių. Ir ta mažutė ir nekalta auka plaukia mirties pasitiktų, nemačiusi net dienos šviesos, neragavusi nė lašo motinos pieno... Jai nėra arti upės, kur būt galima skandinti savo kūdikiai, tai jie išmetama bile kur, ara nt vieškelių. Kasdiena žmonės točkomis drauge su įvairiomis išmatomis išveža tuos mažyčius kūnelius, kartais da gyvus, drebančius, į sąšlavynus, kur juos suėda šunys ir kiaulės."

Prancūzijos karalius, Liudvikas VII, sulaukęs vietoj sūnaus dukters, taip įsiuto, kad nelaimingą kūdikelį atskyrė nuo motinos ir laike per 4 metus pilyje Linieres.

Iš viršiaus privestų teisingų, ne pramanytų, faktų, matome moteris nuo pat lopšio jau buvus niekinamomis ir neapkenčiamomis. Neįstabu tatau, kad jos ir šiandieną, kuomet iškelia augštyn vėliavą kovoje už lygias tiesas, yra priverstos pergalėti daugybę įvairių kliūčių iš vyrų-despotų pusės. K. V.

Namų hygieną.

(Keletas žodelių lietuvišms šeimyninkėms).

Po pusryčių pirmiausia reikia mazgoti indus. Gera yra vartoti muilas, kurį galima dėti vandenin, supjausčius jį mažais šmoteliais. Vanduo turi būti karštas. Stiklai reikalauja tyro ir karšto vandens, tad juos reikia mazgoti pirmiausia, neatbojant ant tuščios pasakos, būk stiklai bijosi karšto vandens ir sutruksta. Stiklai niekadų netruks, tik nekišk pirma dugną, bet viršų; beto, niekadų nereikia pirma sudėti stiklus, o paskui pilti ant jų vandenį. Taipgi reikia saugoties nebandyti atšaldyti vandenį tada, kada jame yra sudėti stiklai, nes sutruks visi sykiu! Numazgojus stiklus reikia jie tuoj šluostyti išėmus iš

*) Pagal J. Dohm.

vandens, tada jie šluostosi slidžiai ir neapsivelia šluostuvo pūkais. Norint, kad stiklai būtų gražūs ir švarūs, būtinai reikia jie mazgoti karštame vandenyje ir šluostyti su švariu šluostuvu. Toliaus imk peilius, šakutes (videlčius) ir šaukštukus, — vjšką sudėk į tą patį vandenį, paimk indą į rankas, gerai papurtink, vandenį nupilk į kitą indą; perliek karštu vandeniu ir greitai šluostyk. Karšti peiliai, šakutės ir šaukštai gerai nusišluostys ir bus sausi. Taip mazgojant, nereiks daugiau šveisti, kaip vieną sykį į mėnesį. Dabar imk indus, — gerai išmazgok, perliek karštu vandeniu ir šluostyk; reikia žiūrėti, kad antras vanduo būtų karštas, nes kitaip negalima nušluostyti švariai. Kada viskas bus gatava—sudėk į tam tikras vietas. Jaigu dar randasi blėkinių indų—pirma numazgok, paskui, nušluosčius, gerai išdžiovink ant karšto pečiaus; skauradas galima, kaip tik numazgoji, dėti ant karšto pečiaus ir šluostyti, su sykiu išdžiusta ir labai gerai išsišluosto.

Dar lieka išmazgoti virimo puodai. Mazgojant ir tuos puodus reikia labiau tēm yti, kad nesugadinti jų vidurį, t. y. neskusti, jai yra prisvilę; geriaus pripilti į juos vandens, įdėti truputį amonijos ir taip pamarkinus jie liuosai duosis išmazgoti. Visada reikia mazgoti abi pusi, reškia, kaip vidurys taip ir viršus; šluostyti, pasidėjus ant karšto pečiaus, kad gerai išdžiūtų. Nors puodai ir atrodo juodi, vienok jie reikia taip atidžiai mazgoti, kad jie būtų švarūs, lyg baltieji indai.

Apsidirbus su indais ir puodais, reikia gerai išplauti mazgotės ir šluostuvai. Mazgotės reikia sudėti į tam atsakantį puodą, užpilti verdančiu vandeniu ir, padėjus ant ugnies, pavirinti nors dešimtį minučių; po tam gerai išplauti ir išdžiovinti ant tyro oro: jai negalima, sukabinėti apie kakalį.

Stalai, vartojami indams mazgoti, turi būti švariai nušveisti su tam tikru šepetiu. Galima įsipilti į bile indą verdančio vandens, įdėti muilo, paimti šiurkštų šepetį, tankiai pasivilginti į muiluotą vandenį ir taip šveisti stalą. Kada bus švarus—nuplauti vandeniu ir gerai nušluostyti.

Virtuvės aslą švariai nušluok, o jai būtų dulkių, paimk mazgilių*), pasivilgink į vandenį ir iššluostyk aslą. Langus ir kitokius daigtus gali nušluostyti su bile skuduru.

Pabaigus visą darbą virtuvėje, grįžk į miegamuosius kambarius. Žinoma, lovų paklodės ir antklodės bus jau pakaktinai išvėdintos; taip-pat ir kambariai. Paklok gerai lovas; visus daigtus sudek atskančion vieton; užtenka viską trumpai peržvelgti ir jai gerai—eik prie kito darbo. Beje, peržvelgk visas vietas, kuriose yra sudėtas maistas, kaip antai: sklepa, spintas, lentynas. Jai sklepe laikoma daržovės, —žiurėk, kad tarp gerųjų nesimaišytų supuvėlės. Yra svarbiausia atidžiai peržvelgti spintas, kuriose randasi visokis maistas ir likusieji valgiai. Užuodus

*) Lazda, panaši šluotos kotui, prie vieno galo tam tikras prietaisas, į kurį įsirišama bile skuduras.

pelėsių kvapą ar kitą nemalonų tvanką,—nieko nelaukk,— tuoj išimk iš spintos visus indus su valgiais ir kitokiais daigtais, spintą gerai išmazgok karštu vandeniu, paskui išnešk oran ir išvėdink. Jai negalima spintą išnešti oran, tai reikia ją pastumti ant saulės spindulių ir taip vėdinti nors valandą ar dvi. Lentynas, ant kurių būna sudėti indai ir valgiai, taipgi reikia numazgoti. Visi indai ir valgiai, sudėti ant lentynų, turi būti uždangstyti tam tikru plonu audėklu; tik tada neprisigriebs dulkės ir negalės kenkti valgiams ir indų švarumui.

Žinoma, taip besitriūsiant, ir vidurdienis jau bus netoli: tad reikia ruošti pietų; visiems pavalgius—sumazgoti indus.

Skalbimo diena. Mazžiausia vieną sykį į savaitę turi būti išskalbti (išplauti) visi sudėvėtieji drabužiai. Šitą darbą geriausia atlikti tik pirmadienyj. Priežastis, dėl kurių negalima taip gerai atlikti bile dienoje, yra šitos: kiekvienas žmogus yra pripratęs persivilkti apatinius drabužius tik šeštadienyj, taigi sudėvėtieji drabužiai, kuriuos jis nusimeta, turi pagulėti nors keleta dienų, jai neyra skalbiami pirmadienyje. Tokie nevalyvi drabužiai, drėgnoj vietoj būdami, bjauriai kvėpia ir pašvankina visą butą; sausoje vietoj būdami, sudžiūsta, prie mažiausio pajudavimo išduoda dulkes, o tas viskas labai kenkia mūsų sveikatai. Kadangi kiekviena šeimyninkė turi daugiau liuso laiko sekmdienyje, negu kitose čieno-se, tad ji turi geriausią progą: surinkti visus sudėvėtus drabužius, sudėti į atsakantį cėberį (kubilą), užpilti tyru vandeniu ir taip palikti iki pirmadienio rytui.

Jaigu darbšti šeimyninkė tiek padaro sekmdienyj, tad pirmadienio ryte jai dar lieka sekantis darbas:

Užkaisti katilą vandens, pridėti muilo ir leisti vandeniui gerai sušilti. Į tą laiką, kada vanduo šils,—paimti cėberį nuleisti visą vandenį, kuriame per naktį mirko drabužiai; tada jau vanduo bus šiltas, taigi su juo išnaujo apipilti visus drabužius. Geriausia pirma plauti geresnius ir čystesnius, o paskui prastesnius; visus gerai išplauti, nugręžti ir sudėti į šiltą vandenį. Kiek pamarkinus vėl nugręžti; ištrinti muilu kiekvieną nevalią vietą; sudėti į katilą, užpilti šaltu vandeniu ir padėjus ant ugnies užvirinti. Jai drabužiai yra nelabai susiteršę, tai užtenka pavirinti tik vieną kartą. Po išvirinimui išimti iš verdančio katilo; sudėti į cėberį ir užpilti šaltu vandeniu. Pasidaryti su mėliais (lazurkomis) pusę cėberio vandens; nugręžti drabužius, sudėti į lazurkuotą vandenį. Išimant iš paskutinio vandens reikia labai sausai nugręžti ir paskui išdžiovinti. Niekados nereikia džiovinti—jai galima—kambaryje, sukabinus apie kakalį, bet—išnešti ant tyro oro ir ten sudžiaustyti ant tam tikrų virvučių. Pirma džiaustymo virvutės reikia gerai nuvalyti: pirma šlapiu, paskui sausu skudurais.

(Užbaiga seka).

K. Pušynas.

Šis bei tas.

Vokietija. Socijal demokratų pasekmės. Skaitlius socijal-demokratų auga su kiekviena diena, nežiūrint į kliudymą iš visų šalių partijos išsiplėtojimui. Dabar skaitlius narių partijos buvo užaugo iki 835,562 (praėj. met. 720,038). Skaitlius balsų paduotų už soc.-demokratų laike paskutinių rinkimų į parlamentą prieš 4 metus, kada partijos narių buvo tiktai 530,467, buvo 3,259,020. Tai geriausias daro-dymas kaip didis yra skaitlius socijal demokratų šalininkų! Šiandien socijal-demokratų partija turi 188 atstovus landtaguose ir 6,646 valsčiaus narius. Praėjusiais metais buvo išdalinta 23 milijonai laikraščių numerių, o šiais metais 33 milijonai, paskui buvo išplatinta pr. m. 2½ mil. kningelių ir kalendorių, o šiais metais 3 milijonai. Partijos išdas pr. m. pelno turėjo apie 1 milijoną markių, o šiais metais 1, 3 mil. Nė viena partija negali pasilyginti darbštumu su social-demokratais. "P".

Amerikos geležinkeliai pagarsėjo ačiu baisioms ir tankiai atsitinkančioms katastrofoms, kuriose žusta daug žmonių. Vienerių tik metų laike užmušta ant geležinkelių 10,396 žmonės. o sužeista—150,159. Ant Amerikos geležinkelių dirba 1,648,033 žmonės. Ant elektrišku geležinkelių ir gatvekarių (tramvajų) užmušta 400 žmonių, o sužeista 3,264.

Kiek rokuojama lenkų Amerikoje. Lenkų laikraščiai paduoda gan įdomias skaitlines. Anst tų laikraščių lenkų esama Amerikoje: Chicago, Ill.—350,000; New York, N. Y.—260,000; Buffalo, N. Y.—100,000; Milwaukee, Wis.—85,000; Detroit, Mich.—75,000; Philadelphia, Pa.—60,000; Pittsburgh, Pa.—50,000; Cleveland, Ohio.—30,000; Baltimore, Md.—25,090; Toledo, Ohio.—20,000. Bene per daug išpustos skaitlidės!

Karalienė-akių gydytoja. Jaunoji Belgijos karalienė Amalija yra okulistė, arba akių gydytoja. Jos tėvas kuningaikštis Charles Theodore iš Bavarijos ir-gi buvo gydytojas ir padarė 6,000 operacijų žmonėms, sergantiems katarakta (akių apvilkimas). Karalienė turi daktaro diplomą ir užžiuri ligonbučius.

Susirinkimai S.L.A. kuopų.

New Britain, Conn. 34 kuopos S. L. A. atsibus mėnesinis susirinkimas nedėlioį 26 dieną lapkričio, 2 valandą po pietų, J. Skritulsko svetainėj. Malonėsite visi draugai ir draugės pribūti užsimokėtų prigulinčias mokestis.

Sekr. V. Vinikaitis.

So. Boston, Mass. 43 kp. laikys mėnesinį susirinkimą, po draugystės susirinkimui 28 lapkričio, 8 val. vakare toje pačioje salėje, kur paprastai esti susirinkimai.

Tie sąnariai, kurie dar nepripildė apreiškimų blankai,— pasirūpinkit priderančiai išpildyti ir priduoti sekretoriui.

Malonėkit visi sąnariai susirinkti ir užsimokėti duokles, nes kitaip busite suspenduoti. Taip-gi nepamirškite atsivesti nors po vieną narį prirašymui prie S. L. A. Sekre. M. Tamošaitis.

So. Chicago, Ill. 74 kp. S. L. A. susirinkimas bus nedėlioį, 3 d. Gruodžio (December);

2 val. po pietų svetainėje P. Aršansko, po num. 8756 Houston. Malonėsite, visi atsilankyti nors ant šio paskutinio šio. meto susirinkimo. Labai yra svarbių reikalų kurie apeina kiekvieną narį ir, užsimokėti mėnesines mokestis kat neliktumet suspenduotais.

Teipgi bus rinkimai, naujų viršininkų ant ateinančiu metų, ir jaigu da katrie esate neišpildė apreiškimus. Malonėkit ateiti į susirinkimą ir išpildyti.

Roš. M. Garmus.

Teatras ir Balius!

Lietuvių Apšvietos Draugija, Brooklyn, N. Y. paminėjimui 50 metų sukaktuvių nuo panaikinimo baudžios Lietuvoje, perstitys dramą "Ponas ir Mužikai". Minėta drama bus perstatoma "Thanksgiving" dienoį, t.y. ketverge, 30 d. lapkričio (Nov.), 1911 m. Tautiškame Name, 101-103 Grand st., Brooklyn, N. Y. Šokiai prasidės 2 val. po pietų; perstatymas lygiai 7 val. vakare. Zabova svečiams — greitoji krasa su dovanomis. Įžangos tikietas ypatai tik 25 c. Nuoširdžiai visus užkviečia Liet. Apšv. Draugija.

Metinis Balius!

Parengtas per Lietuvos Dukterų Draugystę So. Boston Mass. Atsibus 29 lapkričio (Nov.) 1911. Dahlgren svetainėj Kampas E. ir Silver St. So. Boston. Prasidės 7:30 vak. ir trauksis iki 2 ryto

Lietuvos Dukterų Draugystė surengia vieną iš puikiausių balių So. Boston'e, kokio niekas dar nebuvo surengę. Muzika bus viena iš puikiausių vietinių muzikantų, kurie specialiai prisirengę dėl L.D.D. baliaus kuonaujausius ir visokius šokius.

Taigi užkviečiam kaip vietinius, taip ir iš apielinkės atsilankyti: merginas, vaikus, moteris vyrus, senus ir jaunus ant puikiausio L.D.D. baliaus. Įžanga: vyrams 50c., moterims 25c.

Visus širdingai užkviečia

KOMITETAS.

Pirmas Lietuvių DIENRAŠTIS

Amerikoje

Dienraštis turės pasirodyt pirm
NAUJŲ METŲ
kaip tik bus suspėta ineiti į naujus
"Kataliko" namus

Be skaitlingo visuomenės pritarimo nebus galima tas darbas pradėti.

Kas nori Dienraščio tegu tuojaus atsiliepia laišku.

Vertėtų tat visiems Amerikos lietuviams tas sumanymas remti. Lietuviams juk reikia turėti kasdien po ranka žinių skelbėjas ir kelrodis. Pirmiau dienraštį leisti neleido nekuriuos aplinkybės, o nudien tas pergalėti galima.

Kas nori Dienraščio tegu pritaria laišku.

J. M. Tananevicze
3244 S. Morgan St., Chicago

Atida ne ukėsams Suv. Valst.

1 Dėlko ateiviams reikalingos ukėsiskos popieros, 2 Ką reikia daryt norint pastot Suv. Valstijų ukėsu. Kur ir kada galima paduot prašymą, 4 Ką turi žinoti pakol gausi ukėsystės popieras, 5 Klausimai su atsakymais lietuviškai ir angliškai ir daugelis kitų naudingų patarimų. Knygelė košnam lietuviui yra reikalinga ir ją galima gauti pas J. Bendrick. Kalna 25 centai. Pinigus ir laiškus siųskite šiuo antrašu:

Joseph Bendrick,
Clerk of Court. POTTSVILLE, PA

SLA. Pildomoji Taryba.

PREZIDENTAS:

F. Živatkauskas,
110 W. Market St., Scranton, Pa.

VICE-PREZIDENTAS:

S. Žalnieraitis,
Box 32, Wanamie, Pa.

SEKRETORIUS:

A. B. Strimaitis,
807 W. 30-th St., New York, N. Y.

IŽDININKAS:

J. Skritulskas,
26 Broad St., New Britain, Conn.

IŽDO GLOBĖJAI:

T. Paukštis,
123 N. Main St., Pittston, Pa.

P. W. Birštonas,
Oak St., Shenandoah, Pa.

DAKTARAS-KVOTEJAS:

Johan. Baltrušaitienė,
2400 5-th Ave., Pittsburg, Pa.

LITERATIŠKAS KOMITETAS:

L. Šernas,
8252 S. Halsted St. Chicago, Ill.

Dr. J. Šliupas,
1419 N. Main Ave., Scranton, Pa.

P. Mikolainis,
Box 62, New York, N. Y.

Nariams SLA. knygos už puse kainos.

1 Budas Senovės Lietuvių, pusl. 217	kaina 50 c.
Lietuviška Chrestomatija, pusl. 176	40 c.
2 Dėdai ir Gražina, pusl. 261	25 c.
3 Europos Istorija, pusl. 319	25 c.
4 Gėbsinis Jotis, pusl. 38	15 c.
5 Jonas iš Kempės ir Šilka, pusl. 23	10 c.
6 Konradas Valenrodas, pusl. 21	15 c.
7 Kražių skerdynė, pusl. 77	15 c.
8 Ann. Aleksandra Burba, pusl. 29	20 c.
9 Kelionė į Europą, pusl. 52	10 c.
10 Kuomi žmonės gyvena?, pusl. 56	15 c.
Lietuviai Amerikoje, pussl. 174	\$1.00
11 Naktys Edvardo Yungo, pusl. 21	10 c.
12 Našlaitė (Drama keturių veikmių)	10 c.
13 Petras Zemaitis, pusl. 69	20 c.
14 Pildomasis Lietuvių Tautos, (rusų kalba)	\$1.00
15 Tėva, pusl. 123 1898 m. vienas num.	75c.
16 "Tėvynės" komp. 1896, 1897, 1898 ir 1899 m. po 50c.	

KNYGIUS:

A. B. Strimaitis
10-th St. New York City.

LIETUVIŠKA APARATŲ DIRBTUVE.

Guodotinoms tautiškomis ir bažnytinėms draugystėms išdirba: Karunas, Amerikoniškas vellavas, Szarpas, Juostas, ženklelius, kepure ir marszalkoms pardedus, teipgi visus bažnytinis aprėdalu. Norėdamos guodotinos Draugystės arba guodotini kunigai, jog Jūsų darbas būtų gerai atliktas, paveskite jį tikrai lietuvei.

T. Andruszewicz & Co.
1421 Division St. - - - Chicago, Ill.
netoli Milwaukee ave.

ALBERT G. GROBLEWSKI

Savininkas ir Fabrikantas Geriausių
"LENKISZKU - LIETUVISZKU VAISTU."

Geriausia
Gyduolė
nuo
Strėnų skaudėjimo
Degimo krutinėje
Galvos skaudėjimo
Kateros
Užsišaldyme
Neuralgijos
nuo
Gerklės skaudėjimo

Mešlungio
Skausmo krutinėje
nuo
Patrukimo
Azma arba
Dusulio
Štyvumo sprando
skaudėjimo:
Šonuose
Rankų ir
Kojų.

Ypatingos Gyduolės.

Jeigu sergate užsisenėjusioms ligoms nuo kurių negali pagelbėt nė daktarai nė ligonbučiai, arba paslaptingoms ligoms, aprašykite man savo nesveikumą gerai ir aiškiai (be užslėpimo) nes čion eina ne tik apie tavo sveikatą, bet labai tankiai ir apie tavo gyvastį. (Atsimink, jog kiekvienas garbingas daktaras užlaiko paslaptį kaip ant išpatinties). Užtai nesigėdyk ir nebijok, rašyk teisybę o mielai suteiksiu rodą ir prisiųsiu geras gyduoles pagal tavo ligą su nurodymu kaip reikia jas vartot, už prekę labai mažą. Reikia rašyt laiškus stačiai pas mane pridėdant visados 2 c. markę ant atsakymo, nes kitaip negausit atsakymo. Teipgi mės reikalaujame gerų agentų kiekviename dideliame mieste ir jų aplinkėse. Agentai nuo Lietuviškai-Lenkiskų gyduolių gali uždirbti nuo 50 dol. iki 150 dol. ant mėnesio. Uždarbį duodame kuogeriausia. Taigi rašykite reikalaudami agenturos. Kiekvienas lietuviškas štornikas teipgi privalo užlaikyti visada mūsų puikias Lietuviškas gyduoles savo štoruose ant pardavimo, kad mūsų tautiečiai reikalaudami galėtų pas kiekvieną nusipirkti ir nereikalautų išduoti pinigų dovanai kokiems nors apgavikams tose aplinkėse. Štornykai, rašykite pareikalaudami gyduolių, nes geras uždarbys ir parduokite mūsų tyras Lietuviškas gyduoles, kurias mės gvarantuojame. Rašykite po antrašu:

ALBERTAS G. GRABLIAUCKAS
Cor. Elm & Main Str., Plymouth, Pa.

SKAITYK, O ŽINOSI VISKĄ.

Pranešu visiems lietuviams ir savo kostumeriams, kad aš perkėliau savo krautuvejį Chicago, Ill., kurioj galite gaut: laikrodžių, laikrodėlių, lenciūgėlių, visokių žiedų, spilkų, kolčikų, kompasy, kryžiukų. Puikiausių armonikų, skripkų, klernety, trūbų, koncertinų ir daugybę visokių muzikališkų instrumentų. Gerų britvų, visokio skyriaus drukuojamų mašinukų, albumų fotografijoms, guminių litarų. Monų knygu, istoriškų ir maldaknygių. Gražių popierų gramatomis rašyti su puikiausiais apskaitymais ir dainomis, su drukuotais aplinkui konvertais, tužiną už 25c, 5 tuz. \$1.00, perkupčiams 1000 už \$6.00. Jaigu kas nerūte mano katalogą, rašyk šiadien: prisiūsdami už 5c markę, o apturėsi mano Didelį Katalogą Dykai su 1000 naudingų visokių daiktų. Aš užtikrinu, kad mano favoras pirmos klasos, o prekės pigesnės kaip kitur. Perkupčiai gali gauti pirkt favorą daug pigian kaip kitur. Kviečiu visus lietuvius ir lietuvaites su orderiais ir visokiais pirkiniais kreiptis pas savo tantietį

M. K. Wilkewich,

3225 So. Halsted St. Dept. L. Chicago, Ill.

187121

